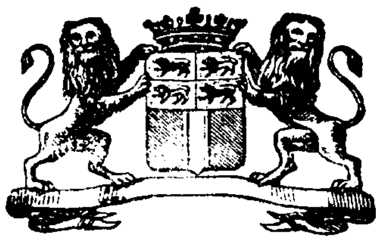
N°. 270. A°. 1859.

ZATURDAG 12 NOVEMBER.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . ƒ 1.—
Iedere regel meer . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een

BIJVOEGSEL.

De Marine in Nederlandsch Oost-Indië.

I.

Bestaat er al eenstemmigheid omtrent het wenschelijke eener reorganisatie der marine in Oost-Indië, omtrent de wijze *hoe* verneemt men de meest uiteenloopende gevoelens; eene omstandigheid, verklaarbaar uit het verschil van standpunt bij de beoordeelaars.

De bezwaren van de zijde der marine geopperd, komen hoofdzakelijk hierop neder: 1.° dat vooral ten gevolge van de opheffing der koloniale marine, de diensten die men in de koloniën van de Koninklijke marine eischt, de beste krachten dezer laatste absorbeeren, met verkrachting der militaire discipline; en 2.° dat de koloniën, in stede van bij te dragen tot de instandhouding en opbeuring der marine, integendeel door de onevenredigheid harer geldelijke bijdragen in verband met het gebruik, dat men dáár van 's Lands oorlogschepen maakt en de spoedige verslijting, waaraan zij dáár zijn blootgesteld, — krachtdadig hebben medegewerkt om de marine in dien staat van verval te brengen, die sedert vele jaren bekend en door de verschillende Ministers van Marine gesignaleerd is.

Van den kant der koloniale Regering daarentegen wordt geklaagd over den geest van onafhankelijkheid die de zeeofficieren bezielt; welke, als zijnde geen officieren in koloniale dienst, en alzoo onmiddellijk onder den Minister van Marine ressorteerende, met weerzin en ongeduld elke inmenging van den kolonialen ambtenaar, zelfs van den hoogstgeplaatsten, verduren.

Van beide zijden heeft men in zeker opzigt gelijk. Zoo als thans de verhouding der Nederlandsche marine tot de koloniën is, valt aan geen innige zamenwerking te denken; terwijl deze toch in tijden van oorlog en gevaar eene eerste voorwaarde van goeden uitslag is. Wij voor ons wenschen de zaak te beschouwen, niet alleen uit een koloniaal oogpunt, of uit dat der marine, maar uit het oogpunt van het nationaal en algemeen belang — ook hier het eenige juiste.

Wat valt er te doen om de verhouding der Nederlandsche marine tot de koloniën zoodanig te maken, dat de staat daarvan de meeste diensten trekt? Bij de beantwoording dier vraag wenschen wij vooreerst den thans bestaanden toestand in breede trekken te schetsen; vervolgens de diensten na te gaan, die van de marine worden gevorderd en de behoeften waaraan zij moet voldoen: eindelijk de middelen aan te geven, welke naar onze overtuiging tot voorziening in die behoeften kunnen leiden.

I. Tot op het einde van 1838 bestond de zeemagt in N. O. Indië uit drie geheel afgezonderde elementen: *a*, de schooners en kruisbooten van de zoogenoemde civile marine; *b*, de koloniale marine, en *c*, het auxiliair Nederlandsch eskader.

De *civile* marine was, en is nog — zoo als de naam reeds aanduidt — eene geheel burgerlijke instelling, hoewel zij, onder de bevelen van een zeeofficier staande, en varende met vaartuigen, van een ligte wapening voorzien, bij expeditiën een zekere militaire houding kan aannemen. Eene vergelijking makende met een soortgelijke instelling aan wal in Indië, zou men de civile marine de *pradjoerits* en *djajangsecars* ter zee kunnen noemen. Veelzijdig waren de diensten, door deze flottille-vaartuigen verrigt. Het transporteeren van geld en andere Gouvernements-goederen; het waken tegen smokkelarij en zeedieverij: het houden van politie op de kusten; het doen van boodschappen voor residenten en gouverneurs van buiten-bezittingen behoorde tot hunne attributen; bij expeditiën wordt veelal een grootere of kleinere divisie kruisbooten gevoegd, die dan tot debarkement der troepen enz. wordt gebezigd. De bemanning dier vaartuigen bestaat uit inlanders; de schooners hebben een Europeeschen gezagvoerder, de kruisbooten een inlandschen yuragan. Dat deze flottille-vaartuigen weinig weerbaarheid hebben, blijkt uit de omstandigheid, dat kruisbooten niet zelden — ook zelfs een civile schooner — door zeeroovers werden afgeloopen. De nog overig zijnde schooners (in de laatste 20 jaren werden zij niet aangevuld) zijn uit den aard der zaak zeer oude, weinig zeevaardige, slecht zeilende vaartuigen, waarvan men zich weinig of geen diensten kan beloven. De kruisbooten, steeds in voldoenden staat gehouden, en thans nog 66 in getal, hebben het nadeel dat men daarin de hoedanigheden van zeil-, roei- en verdedigingsvaartuig heeft willen vereenigen; het gevolg waarvan is geweest, dat zij geene der verlangde eigenschappen bezitten.

De *Koloniale* marine werd, bedriegen wij ons niet, in 1816 door den Gouverneur-Generaal van der Capellen in het leven geroepen, met het doel om in de kolonie-zelve een marine aanwezig te hebben waarmede men, onafhankelijk van de schepen der Nederlandsche marine, voor de politie in den Indischen archipel kon waken, de stations op de buitenbezittingen kon bezetten, en den zeeroof kon uitroeijen. Het materieel bestond uit verschillende ligte vaartuigen, als schooners en kleine brikken, veelal met ligt geschut gewapend. Een corps Europeesche officieren diende daarbij; de equipagiën bestonden gedeeltelijk uit Europeanen, doch voor het meerendeel uit inlanders. Het administratief gezag over deze kleine marine werd gevoerd door den hoofdadministrateur der koloniale marine, met het hem ondergeschikt personeel het marine-departement te Batavia uitmakende. De marine-magazijnen, werven, maritieme etablissementen, het loodswezen, de haven-departementen, ressorteerden onder dat marine-departement. Het commandement en de inspectie berustten bij den tijdelijken commandant en inspecteur van het auxiliair eskader. Men stelde zich voor, dat een dergelijke locale marine, geheel afhankelijk *van*, en bezoldigd *door* het Indisch gouvernement, door haar aard en zamenstelling meer geschiktheid bezat tot het praesteeren van locale diensten, dan eenige andere scheepsmagt. Men kende aan de officieren meerdere bekendheid toe met de Indische talen, zeden en gewoonten en vooral ook met de dikwijls moeijelijke vaarwaters in den Indischen archipel. Zoo doende meende men tevens het auxiliair Nederlandsch eskader meer strijdvaardig te kunnen houden.

En inderdaad, het doel dat men zich bij de oprigting der koloniale marine had voorgesteld, was in vele opzigten bereikt. Men had zich alleen vergist in de organisatie van het personeel: het corps was òf te veel, òf te weinig militair: *te veel* voor de verschillende diensten, die men vergde: *te weinig* voor de instandhouding der noodige discipline, van het eergevoel en van de traditiën, buiten hetwelk geene marine eenige waarde bezit. De kracht eener marine toch is oneindig meer afhankelijk van het *gehalte* der schepen en van hun bemanning, dan van het *aantal;* en juist hadden verschillende oorzaken zamengewerkt om het gehalte der officieren van het thans bedoelde corps zeer in waarde te doen dalen. Het eenzame stationsleven; de verveling daaraan verbonden, en daaruit voortvloeijende ongeregelde levenswijze, zelfs aan boord; gebrek aan wetenschappelijke opleiding; het geringe uitzigt op avancement en de even geringe gelegenheid om zich te onderscheiden — ziedaar zoovele oorzaken van het diep verval, waarin de koloniale marine geraakte. Met moeite kon men het corps officieren voltallig houden; en verwondering kon dit niet baren met betrekking tot een corps, dat in de algemeene schatting zoo laag stond aangeschreven. Wel trachtte men het nog eenmaal te releveeren door een reorganisatie, en vormde men een „op te rigten corps mariniers", waarbij de officieren der koloniale marine werden ingedeeld — maar dat op te rigten corps mariniers werd *facto* nimmer opgerigt, en bleef dus een ongeboren kind. Het kan dus geen verwondering wekken, dat toen in 1838 de koloniale marine, luidens de algemeene klagten, onvoldoende werd bevonden tot het vervullen der diensten die in haar werkkring lagen, en de Nederlandsche marine haar daarin telkens hulp moest verleenen ten einde staking in de dienst te voorkomen — dat toen besloten werd, de koloniale marine op te heffen en zooveel mogelijk in de Nederlandsche marine in te lijven. In 1841 was deze oplossing voltooid, en had de koloniale marine opgehouden te bestaan.

Deze maatregel vond aanvankelijk onder de zeeofficieren vele bewonderaars en verdedigers. De jongeren onder hen zagen hun kans om spoedig te commandeeren — die natuurlijke en prijzenswaardige ambitie van ieder zeeofficier — door de toevoeging van zooveel kleine bodems en de pensioneering van zooveel koloniale officieren aanmerkelijk vermeerderd. Voor de ouderen deed zich de kans op, om bij de Indische sedentaire marine geplaatst, en zoodoende na zekeren volbragten diensttijd in het genot der zooveel hoogere Indische pensioenen gesteld te worden. Algemeen was aanvankelijk de goedkeuring, en voor zoover ons bekend is verhief zich daartegen geen enkele stem.

Hoe schoon zich alles aanvankelijk ook liet aanzien, weldra begonnen zich toch de nadeelen der nieuwe regeling te doen gevoelen. In de eerste plaats deden zich moeijelijkheden van finantieelen aard op, voortspruitende uit de verrekening tusschen de departementen van marine en van koloniën: het valt niet te ontkennen, dat het laatste niet geheel aan de op zich genomen verbindtenissen heeft voldaan.

De geheele scheepsmagt, nu tot de Nederlandsche marine behoorende en onder één hoofd vereenigd, moest in alle koloniale diensten voorzien; de punten van aanraking tusschen den commandant der marine en het Gouvernement van Indië vermeerderden daardoor aanmerkelijk: en juist de verhouding van dien vlagofficier was door zijne betrekking tot den minister van marine aan de eene en tot den Gouverneur-Generaal als opperbevelhebber der zeemagt aan de andere zijde zoo dubbelzinnig, dat zij dikwijls tot botsingen aanleiding gaf. Bij de oplossing der koloniale marine in de Nederlandsche had men niet alleen verzuimd, dit te regelen, maar zelfs in de organisatie van het marine-departement, dat een geheel anderen werkkring had verkregen, aan welks hoofd nu de tijdelijke commandant der zeemagt was geplaatst, was niet voorzien. Wel ontbrak het niet aan voorstellen van verschillenden aard, door de elkander afwisselende vlootvoogden in Indië gedaan — maar de uiteenloopende beschouwingen van die officieren en van de respective landvoogden van Indië, bragten die zaak, in plaats van tot rijpheid, tot een staat van zoodanige onzekerheid, dat de dienst daardoor in groote mate geleden heeft.

Maar ook bij de geheele Nederlandsche marine werden de nadeelen der nieuwe regeling ondervonden. Dezelfde oorzaken, die bij de voormalige koloniale marine als zoovele kiemen van ontbinding aanwezig waren, vertoonden zich weldra bij de Nederlandsche marine, ofschoon — dank zij de traditiën en de periodieke aflossing der officieren — niet in die hooge mate. De discipline op kleine vaartuigen in een warm klimaat zoo moeijelijk te bewaren, verzwakte bij de marine in het algemeen. In het verlies van schepen kan men met geld voorzien — de teruggang van den militairen geest, van het levensbeginsel bij elke oorlogsmarine, is een onherstelbaar kwaad. Het gevolg dier verslapte discipline was weerzin tegen de dienst, die zich langzamerhand onder de jonge zeeofficieren begon te openbaren. Ieder die zijn kans schoon zag, nam de gelegenheid waar, de dienst te verlaten. Weldra ontstond een zoo groot gebrek aan officieren, dat men in Nederland andere middelen moest beramen, om het corps voltallig te houden.

Zoover wat het *personeel* betreft. Met het *materieel* ging het niet beter. De schooners der koloniale marine waren grootendeels oude, afgediende vaartuigen. Op het budget van marine in Nederland kwam de verpligting om die vaartuigen gaandeweg te doen vervangen. Vaartuig op vaartuig werd naar Indië gezonden; het budget van marine bleek weldra ontoereikend te zijn om die aanvulling vol te houden, zoo men niet het personeel en materieel hier te lande inkromp; en het woord van den Minister *Enslie* — „de marine is in verval" — vond zijne oplossing in dien onzigtbaren kanker, die aan den bloei der marine knaagde.

Voor zoover wij weten, heeft nooit een Minister van marine duidelijk de oorzaak van het kwaad in het licht gesteld. Men zag wel den achteruitgang der marine; men trachtte daarin te voorzien door soms minder bruikbare schepen naar Indië te zenden (hetgeen overschoot, om het zoo uit te drukken, nadat men hier te lande voldoende in de behoefte had voorzien) om eenige vertooning te maken. Het gevolg was, dat van de in Indië aanwezige vaartuigen veelal een derde, soms de helft, in reparatie was, en dat de koloniale bijdragen daardoor aanmerkelijk werden vermeerderd. Van daar wederom, en met reden, klagten der Indische Regering over het onvoldoende van de aanwezige marine, — antwoord van het Ministerie van marine betoogende de onmogelijkheid om meer te zenden, — gekleurde voorstellingen van den Minister omtrent den voldoenden toestand der schepen in de Kamers, — en zoo bleef men in een vicieusen cirkel ronddraaijen.

KOLONIEN.

BATAVIA den 23 September.
(Per Overlandpost.)

Bij besluit van Z. Exc. den Gouverneur-Generaal van 20 dezer is bepaald, dat een tweede veldtogt tegen het Rijk van Boni zal ondernomen worden, en dat de magt voor deze expeditie, voor zooveel de landmagt betreft, zal bestaan uit: het geheele 4de en 11de bataillon, respectivelijk van Samarang en Batavia; een eskadron kavalerie, waarvan ¾ van Salatiga en ¼ op Celebes aanwezig; eene halve drieponds batterij met vier handmortieren, op Celebes aanwezig; eene sectie bespannen houwitsers van 12 duim, van Salatiga, en eene halve compagnie sappeurs, op Celebes aanwezig, benevens de voor deze troepenmagt benoodigde staven, administratie- en hospitaal-personeel; met de waarneming der betrekking van auditeur-militair bij den krijgsraad te velde wordt belast mr. W. Tadema, griffier bij den ommegaanden regter in de 2de afdeeling op Java.

Bij besluit van Zijne Exc. van denzelfden dag is benoemd tot kommandant en chef der Bonische expeditie, tevens commissaris voor de leiding der politieke zaken tot de vereffening der geschillen met Boni en hetgeen daarmede in verband staat, de luitenant-generaal J. van Swieten, kommandant van het Oost-Indische leger.

Bij hetzelfde besluit is de kolonel der infanterie J. A. Waleson, thans kommandant en chef der Bonische expeditie, wiens gezondheidstoestand in den laatsten tijd te wenschen overliet, benoemd tot kommandant der 3de militaire afdeeling op Java.

— Het Gouvernement heeft tien schepen van groot charter aangevraagd voor de expeditie van Boni. Den 15den zijn de inschrijvingen aangeboden bij den Resident van Batavia.

— Aangaande de reis van den Gouverneur-Generaal kunnen de volgende bijzonderheden wederom strekken ten vervolge op het daaromtrent vroeger medegedeelde:

Op den 1 september woonde de Gouverneur-Generaal een bal en souper bij in den kraton te Djokjokarta. Den volgenden morgen was Z. Exc. tegenwoordig bij eene parade der aldaar in garnizoen liggende troepen en van die van het legioen van den Pangeran Adhipatie Soerio Sosro Ningrat. Daarna bezigtigde Z. Exc. het fort en bragt een officieel bezoek aan genoemden Prins. Den 3 september vertrok de Gouverneur-Generaal naar Magelang, nadat hij den vorigen avond van den Sultan afscheid had genomen. Z. Exc. werd tot aan de grens van Kadoe begeleid door den Pangeran Adhipatie Soerio Sosro Ningrat, den Pangeran Ngabehi, den Rijksbestierder en een groot aantal andere aanzienlijke Inlandsche grooten. Den 4den bezocht Z. Exc. het fort te Magelang, zoo mede de verschillende Lands gebouwen en de Gouvernements school, waarna hij publieke audientie verleende. De verjaardag van Z. K. H. den Prins van Oranje werd dien dag plegtig gevierd door een groot diner, waarbij door den Gouverneur-Generaal een toepasselijke heildronk werd ingesteld. Den volgenden morgen bezigtigde Z. Exc. de ruïnen te Boeroe Boedoer en te Mendoet en vertrok den 6den over Ambarawa, alwaar de vesting Willem I werd in oogenschouw genomen, naar Salatiga. Den 7den werd de reis naar Samarang voortgezet. Z. Exc. bezocht aldaar den 8sten het fort, eenige andere militaire en civiele gebouwen, zoo mede eene belangrijke nijverheids-tentoonstelling. Des namiddags woonde de Gouverneur-Generaal eene parade bij van de te Samarang in garnizoen liggende troepen en van de schutterij en bezocht des avonds een door het muziekgezelschap St. Cecilia gegeven concert. Den 9den verleende Z. Exc. publieke audientie en nam des namiddags de havenwerken te Samarang in oogenschouw. Den 10den vertrok de Gouverneur-Generaal over Damak naar Poerwodadi en bezocht den volgenden dag te Kradenan de modderwellen en de zoutbronnen. Den 12den keerde Z. Exc. naar Samarang terug en bezigtigde onder weg te Glapang de sluiswerken en den overlaat aan de Toentang rivier. Des avonds woonde de Gouverneur-Generaal een thé-dansant bij in het residentiehuis. Den 13den bezocht Z. Exc. de verschillende Lands-inrigtingen te Samarang en scheepte zich den volgenden morgen in op Zr. Ms. stoomschip Merapi, welk vaartuig in den namiddag van den 15 dezer het anker op de reede van Batavia liet vallen.

Den 16 dezer is het dagelijksch beleid der zaken weder aanvaard door den Gouverneur-Generaal en is aan den vice-president van den Raad van Ned. Indië, A. H. W. baron de Kock, de bijzondere tevredenheid van Z. Exc. betuigd over de wijze waarop, gedurende de reis van den Gouverneur-Generaal in de oostelijke helft van het eiland Java, het dagelijksch beleid der zaken door hem is gevoerd.

— Den 8 dezer heeft de stoomboot Banda, kapit. Kuller, deze reede verlaten, zich begevende, over Muntok en Riouw, naar Singapore, tot het overbrengen en afhalen der landmailpaketten. Het getal brieven, dit maal verzonden, was als volgt: Per overlandmail via Marseille 8980 stuks en idem Southampton 537 stuks. Naar Singapore 1454, naar Banka 273, naar Palembang 172, naar Riouw 29 en naar Billiton 462: totaal 11907 stuks.

De Overlandpost, loopende tot 10 augustus, is den 18 september alhier aangekomen.

— Door het munt-collegie te Utrecht zijn op verzoek van den Minister van Kolonien de Japansche gouden kobangs en zilveren ibsiboe's aan een naauwkeurig onderzoek onderworpen. Dit onderzoek heeft geleerd, dat het gehalte en het gewigt dezer munten nagenoeg bij ieder stuk verschillend is. Als gemiddelde waarde heeft men gevonden: voor den kobang ƒ 10,50 c. voor den ibsiboe ƒ 0,92 c. Ter vermijding van een mogelijk nadeel door het verschil in waarde der onderscheidene stukken is door het muntcollegie aangeraden de Japansche munten bij het gewigt in ontvangst te nemen, een Amsterdamsch pond van 0.49409 kilogram heeft aan kobang's 43[illegible] stuks eene waarde gemiddeld van ƒ 1466,00 aan ibsiboe's van ƒ 52.42½.

— Eergisteren werd broeijing in de kolenhokken van het stoomschip Makasser ontdekt. Door het lossen dier kolen is alles goed afgeloopen. De kommandant van het wachtschip heeft door het leveren van spuiten en volk van zijn eigen vaartuig en van Zr. Ms. stoomschip Merapie zeer goede hulp verleend.

— Van Bandjermasin zijn grootendeels per telegraaf via Samarang tijdingen ontvangen, loopende tot den 12 september jl.

Vermits zich ongeveer 2000 opstandelingen uit de Vorstenlanden en Tanah Laut op nieuw in de kampong Goenong Lawak verzameld en versterkt hadden, is die plaats den 4 augustus door eene kolonne van 250 man, onder bevel van den chef der expeditie, kolonel Andresen, aangetast en ingenomen. Bij Soengi Besaren had de eerste ontmoeting met eene troep van 500 à 600 opstandelingen plaats, bij welke gelegenheid de vijandelijke voorvechters tot tegen de bajonetten onzer soldaten inliepen, doch zoowel daar, als vervolgens te Goenong Lawak, is de vijand met veel verlies verslagen. De kampong Goenong Lawak, die voortdurend de schuilplaats voor vele kwaadwilligen was gebleven, werd in de asch gelegd, met verbod om op die plaats nieuwe huizen te bouwen. Het verlies aan onze zijde bestond slechts uit vier geblesseerden, waaronder de eerste luitenant Schepers, die, door een geweerschot in den schouder getroffen, met den kogel in de wond de voorwacht tot aan de terugkomst te Martapoera bleef kommanderen.

Losse geruchten, dat de gemeenschap tusschen Martapoera en Bandjermasin onveilig was en dat een bende kwaadwilligen het land afstroopte, deden den kolonel Andresen besluiten tot een gewapend onderzoek in de Kwala Lapak, een weinig beduidende riviermond, westelijk van de Barito in zee uitloopende. Door twee gewapende sloepen van de Ardjoeno, versterkt met een detachement troepen en ondersteund door de Gouvernements stoomer Boni, had dat onderzoek den 8 en 9 augustus plaats onder de leiding van den luitenant ter zee Hänel van Cronenthal. Niet de minste tegenstand werd ontmoet en niets bespeurd, dat de te Bandjermasin verspreide geruchten van onveiligheid bevestigde.

Ten einde van de zeezijde den toevoer van ammunitie aan den vijand, waartoe de talrijke riviermondingen ruimschoots gelegenheid geven, af te snijden, werd de kust, hoofdzakelijk beoosten de rivier van Bandjermasin, bekruist en in verband hiermede eene gewapende verkenning gedaan naar de monding bij Tabanio. Deze verkenning werd opgedragen aan het stoomschip Boni, vergezeld van twee gewapende sloepen van de Ardjoeno, en de kruisboot n°. 39, versterkt door een detachement van 20 inlandsche soldaten, terwijl de tijdelijke kommandant der Ardjoeno, de luitenant ter zee 1ste kl. J. N. Slegt, met de algemeene leiding belast en uitgenoodigd werd om met het onder hem staande stoomschip de bovengenoemde vaartuigen naar de monding der rivier te vergezellen. Het doel der verkenning was te onderzoeken of in de rivier bij Tabanio welligt versperringen door den vijand waren aangelegd en tevens om te trachten uit het op den linkeroever daarvan gelegene oude Portugesch fort, dat volgens berigten slechts door een 12tal opstandelingen bezet was, den vijand te verdrijven en dat fort te ontwapenen. Het bevel over de verkenning zelve werd opgedragen aan den luitenant ter zee 2de klasse E. T. Hänel van Cronenthal van de Ardjoeno, terwijl de luitenant ter zee 2de klasse D. M. G. de Swart en de officier van gezondheid 2de klasse J. A. Visscher onder de orders van dien officier aan de zending werden toegevoegd.

Ofschoon de geheele leiding der verkenning reeds op den 12 augustus aan den tijdelijken kommandant van de Ardjoeno was opgedragen, kon die bodem echter eerst in den nacht van den 13den op den 14 augustus den togt naar Tabanio aanvangen, ten gevolge van een oponthoud, veroorzaakt door het omslaan van eene der gewapende sloepen bij het uitslepen uit de rivier van Bandjermasin. In den morgen van den 14 augustus kwam men voor de monding der rivier bij Tabanio, waarop de Boni met drie gewapende sloepen en de kruisboot n.° 39 op sleeptouw de rivier opstoomde. Na het passeren van den eersten hoek werden deze vaartuigen door een kogelregen uit lila's en zwaarder geschut van het fort begroet, zonder dat evenwel iemand getroffen werd. Al vurende stoomde men daarop het fort voorbij tot een eind weegs in de aldaar aanwezige kampong, ten einde eene veilige plaats tot debarkeren te zoeken. Toen het vuur van den vijand een oogenblik gestaakt werd, roeiden de luitenants Hänel van Cronenthal en de Swart met twee sloepen naar den wal, ten einde de landing te bewerkstelligen; maar alvorens zij den wal konden bereiken, werd op nieuw een hevig vuur uit het fort geopend, ten gevolge waarvan binnen weinige minuten deze beide officieren en vier Europesche matrozen van de Ardjoeno gewond werden. Te gelijker tijd werden op de Boni twee inlandsche soldaten gekwetst en sneuvelde een inlandsch soldaat in de derde aanwezige sloep. Vermits het ligte geschut der vaartuigen geene belangrijke uitwerking deed op de vijf voet dikke muren van het fort, terwijl de vijand achter eene hooge borstwering genoegzaam gedekt was, werd de terugtogt ondernomen. Gedurende het terugroeijen naar de Boni werd de kommandant der verkenning, Hänel van Cronenthal, voor de tweede keer getroffen, de koksmaat van de Ardjoeno gewond en sneuvelde een Europeesch matroos. Bij het andermaal passeren van het fort werd van weerszijden weder hevig geschoten. De Ardjoeno had door eene ongunstige ligging geen bijstand kunnen verleenen. De koelbloedigheid van den gezagvoerder der Boni, Kuipers, en de ijver van den officier van gezondheid Visscher worden zeer geroemd.

Den 27sten augustus is het fort bij Tabanio, na eenigen tijd beschoten te zijn, onder bevel van den kapitein-luitenant ter zee van Hasselt, stormenderhand ingenomen en bezet. Aan deze affaire hebben deel genomen de stoomschepen Ardjoeno, Montrado, Celebes, Onrust en Boni, benevens 70 man infanterie.

Den 23sten en 24sten augustus zijn de opstandelingen onder Amin Oellah bij Moeara Stamboel, op de communicatielijn met Pengaron, met veel verlies uiteengejaagd en verdreven, waarbij vier hadli's zijn gevangen genomen, terwijl aan onze zijde niemand gewond werd noch sneuvelde.

In den nacht van den 23 op den 24 augustus is het aan een twintigtal muitelingen gelukt om binnen het versterkte zoutpakhuis te Poeloe Petak te dringen, waarbij van onze zijde één man gesneuveld en vijf gewond zijn.

In de Kween, een onderdeel van de hoofdplaats, is eene zamenzwering uitgebroken. Op den 26 augustus, des morgens ten 5 ure, is namelijk de Schans van Thuyl door een vijftigtal gewapenden overvallen, terwijl eenige uren later Bandjermasin zelf door eene troep van 100 man werd bedreigd. De eerste zijn een oogenblik in de Schans binnengedrongen, doch met zwaar verlies teruggedreven; van onze zijde sneuvelde één man en werden acht gekwetst, waarvan later één overleed. De tweede zijn door een Boegieneesch hoofd, radja van Pegatan, tegengehouden en later uiteengegaan. Het hoofd der zamenzwering is gearresteerd. Ook één der onderhoofden was reeds tot gedeeltelijke bekentenis gekomen.

Op den 12 september was de rust overal hersteld. Van nieuwe zamenscholingen was niets bekend. Groote waakzaamheid werd echter gevorderd door het overal rondsluipen van de bekende hoofden van den opstand en van eenige dweepers, die het volk met geweld tot vijandelijkheden dwingen.

De Rijksbestierder werd binnen weinige dagen te Martapoera terug verwacht. Hij had Antasari belet aanhang te verkrijgen in de Oeloe Soengi en zich daar te versterken, en bevel gegeven om dezen en Amin Oelah levend of dood over te leveren.

— Per telegram verneemt men van Soerabaija, dat van daar troepen ter versterking naar Borneo's zuid- en oostkust (Banjermasin) vertrekken.

— Van de Wester-Afdeeling van Borneo wordt gemeld, dat de in julij jl. in de afdeeling Landak plaats gehad hebbende ongeregeldheden hebben opgehouden en de rust weder hersteld is. Door de vele in de maand augustus in de afdeeling Sambas gevallen regens werd het afbranden van boschgronden voor ladangs bemoeijelijkt. In het Montradosche hebben de wegen veel van de zware regens, de vischvangst door de onstuimige weêrsgesteldheid geleden. De aanplant van padi werd er ijverig voortgezet. Ter hoofdplaats Sintang en in de Melawi bleef de rust ongestoord. De handel te Pontianak was gedurende augustus slap.

— Van Celebes meldt men dat in den middag van den 23 augustus jl. in de nabijheid der poort van Silora (Noorder afdeeling) een treffen heeft plaats gehad tusschen de Boniren en onze hulptroepen, gedekt door een detachement militairen. Deze hulptroepen, ten getale van ongeveer 700 man, werden aangevoerd door de regenten van Pankadjéné, Boengoro, Pagang, Kaba en den vervanger van den regent van Talatjoe. Het detachement militairen bestond uit een vijftigtal infanteristen, onder aanvoering van den 1sten luitenant Ruempol, benevens 24 kavaleristen, onder kommando van den 1sten luitenant van Bunge, terwijl het geheel stond onder het bevel van laatstgenoemden officier. Bij het oprukken dezer vereenigde magt naar de bazar van Ganta-Gantarang, waar de Boniren zich genesteld hadden, werd in de nabijheid der poort van Siloro uit het bosch op de onzen gevuurd, waardoor drie personen gekwetst raakten, die tot de hulptroepen van Pankadjéné behoorden. Ten gevolge van eene voorwaartsche beweging van onze troepen nam de vijand echter in allerijl de vlugt, bij welke gelegenheid een vijftigtal hunner is gezien; terwijl hij daarbij ook enkele dooden en gewonden moet gehad hebben. Vervolgens is de bazar te Ganta-Gantaran in de asch gelegd, waar nog kort te voren de vijandig gezinde Ambona Laoeré, Aroe Djampoe en Ambo Dalé hun bivouac hadden opgeslagen. De vijand moet het tweede district verlaten en zich naar Boekoeloe onder Segeri begeven hebben.

— Onder dagteekening van 12 dezer wordt van Palembang gemeld, dat in de laatste dagen geene gebeurtenissen van belang hadden plaats gegrepen en de openbare rust nergens verstoord was. Het landschap Lematang Oeloe was tot eenen meer normalen toestand teruggekeerd en in de meeste marga's was de bevolking ijverig bezig met de sawah's en ladangs te bewerken, terwijl met de betaling der landrenten steeds werd voortgegaan. Zoowel in de Kesam, als in de Soengi Kroh (Moesi Ilir), waar voor eenigen tijd onrustige bewegingen hadden plaats gehad, bleef het rustig en is de orde geheel hersteld. Ook de laatste berigten uit de Ampat Lawang en Redjang luidden allezins gunstig. Er heerschte eene goede gezindheid en bereidwilligheid, zoowel bij de hoofden, als bij de bevolking, om mede te werken tot onze vestiging in die streken. De toestand van Djambi was bevredigend. Z. H. de Sultan gaf steeds blijken van goeden wil en dienstvaardigheid, wanneer hij met den politieken agent aldaar in aanraking kwam.

In de Lampongsche districten heerschte gedurende de maand augustus te Semangka eene aanhoudende droogte; overal elders viel veel regen. De communicatie met het binnenland was vrij levendig. Uit de verschillende afdeelingen zijn te Telok-Betong aangekomen 19 vaartuigen, en van daar wederom derwaarts vertrokken 20 praauwen. Van Java en andere plaatsen arriveerden 34 praauwen met *f* 11,900 aan geld en eene groote massa goederen van oosterschen en westerschen oorsprong; 31 vaartuigen vertrokken, voornamelijk uitvoerende peper, gom-elastiek en koffij. In den loop van augustus zijn 3 tijgers en 23 rhinocerossen gevangen, waarvoor aan premien werd uitbetaald eene som van *f* 342: —.

— In Benkoelen was de bevolking van de doesoens Goenoeng-Selan, Aier-Mera en Taba-Tabilan gedurende de maand augustus bezig de uitgestrekte ladangs te bearbeiden, welke arbeid in de afdeeling Kauer, waar men druk bezig was de sawah's te bewerken, reeds voor een groot gedeelte had plaats gehad. In de afdeeling Manna waren veel karbouwen gestorven; het bewerken der sawah's leverde daardoor moeijelijkheden op. Van het voor eenigen tijd aan de bevolking der afdeeling Lais verstrekte katoenzaad was slechts zeer weinig opgekomen.

— Op Amboina was gedurende de maand augustus het weder zeer buijig. Den 27sten is voor de negorij Leahari, (Z.O. kust van Leytimor) door zwaren wind en hooge zee, eene jonk bemand met 10 koppen verongelukt. De lading, bestaande uit houtwerken, is grootendeels gered.

— Op Menado bleef de weêrsgesteldheid in de maand julij bij voortduring ongestadig. In stede van droogte bragt de doorstaande Z. O. wind aanhoudende zware regens aan, als ware het in het felste van den westmoesson. In de laatste dagen van julij hielden de regens op. Een 16tal aardschokken zijn gedurende de maand julij waargenomen, waaronder die van den 29sten de overigen in hevigheid overtrof; de bedoelde aardbeving had des namiddags ten 1 ure en 30 min. plaats, en hield gedurende vijf minuten met zooveel kracht aan, dat dezelve alles dreigde omver te werpen; zonder stilstand duurden de schuddingen tot 4 ure en 30 min. des namiddags voort; des avonds en des nachts had men echter eenige tusschenpoozen. Bij deze gelegenheid had er te Kema eene sterke zeebeving plaats. Eene op het strand aldaar staande loods, waarin onderscheidene goederen van eene in reparatie zijnde kruisboot geborgen waren, werd door de golven medegesleept. De door deze menigvuldige aardschuddingen aangerigte schade is niet belangrijk te noemen, en bepaalde zich tot het breken van losse voorwerpen en kleine beschadigingen aan gebouwen en woningen. Niettegenstaande de langdurige regenachtige weêrsgesteldheid hoogst nadeelig was voor den padioogst, zal het resultaat over het algemeen nog zeer bevredigend kunnen zijn. Op het oogsten, bereiden, leveren en afvoeren van koffij werkte de weêrsgesteldheid mede zeer nadeelig terug. In de nabijheid der hoofdplaats Menado is eene particuliere steen-, pannen- en tegelbakkerij, zoomede eene kalkbranderij, opgerigt.

— Op Ternate was de weêrsgesteldheid gedurende de maand julij ongestadig. Van den 17den tot den 24sten had men harde westelijke en Z. W. winden, vergezeld van zware stortregens, die aan sommige te veld staande gewassen veel schade veroorzaakten en onder anderen een 200tal jonge cacao plantjes, door de bevolking van Tidore in het district Kay-esse geplant, vernielden. Den 1, 2 en 3 julij hadden gestadig aardschuddingen plaats. Den 27 julij werd een zeer sterke schok gevoeld. Den 29sten daaraanvolgende, des namiddags ten 3 ure 15 minuten, werden Ternate's ingezetenen hevig verontrust door eene zware en langdurige aardschudding, waarbij de grond golvend op en neder ging; op enkele plaatsen ontstonden scheuren, die zich echter onmiddellijk weder sloten en slechts een spoor nalieten, als had men met een scherp werktuig in den bodem gegroefd. Deze aardbeving werd dadelijk gevolgd door eene zeebeving, waarbij het water, hetwelk zich op deszelfs laagsten stand bevond, tot 3 voeten boven hoog peil opliep. Het ter reede liggende barkschip Vriendschap raakte met het wegloopen van het water even aan den grond, terwijl men aan boord van Zr. Ms. oorlogstoomschepen Suriname en Bali eene trilling waarnam, als of eene menigte volk het want opliep. Ook te Tidore en Makian is deze aard- en zeebeving waargenomen. Den geheelen dag en nacht voelde men bij herhaling aardschuddingen, en ook den 30sten en 31sten bleef zulks, hoewel minder hevig, voortduren. Belangrijke schade is echter niet aangerigt; alleen zijn eenige huizen hier en daar gescheurd en de bijgebouwen van het residentiehuis eenigzins beschadigd. De handel was in julij vrij levendig, door belangrijke aanvoeren van Nieuw Guinea en Halmaheira en door het aanwezen van drie Manillaresche handelaars. Het ruime product werkt gunstig op den verkoop van lijnwaden en andere invoer-artikelen, zoodat bij den beperkten aanvoer weldra eene stijging van de prijzen dezer artikelen te voorzien is.

— Men schrijft van Ternate:

Dezer dagen had alhier een treurig voorval plaats, dat al weder tot een bewijs kan strekken van den dollen euvelmoed der Inlanders, wanneer eenmaal hunne hartstogten zijn gaande gemaakt, en tevens tot eene bijdrage van hun bijgeloof kan dienen.

Zekere Inlander Ternataan, met eene Galilaresche schoone gehuwd zijnde, ontmoette meermalen ter ongelegener ure een zijner Alfoersche soedaras ten zijnen huize. — Geruimen tijd voedde hij daarover eene wraak, die hoe lang zoo meer werd gevoed, tot dat hij eenmaal verklaarde, op dien en dien tijd, wanneer de maan zoo oud zoude zijn, hij een ongeluk zoude begaan. Zijne vrouw en zijne vrienden sloegen hierop aanvankelijk geen acht; doch op den gegeven dag 's morgens ter vischvangst gaande en 's middags terugkeerende, vond hij weder zijnen Alfoerschen soedara ten zijnent, die met zijne vrouw in een druk gesprek aan het spinnewiel zat.

Hierdoor in woede ontstoken, grijpt hij een snijdend wapen en geeft zijnen makker daarmede een houw over het hoofd, waardoor deze struikelde en dreigde te bezwijmen, waarop hij hem bijna ter zelfder tijd nog een tweede houw in den hals toebragt, waardoor bijna letterlijk het hoofd van den romp werd geslagen en de Alfoer dood ter aarde viel. Daarop wendde hij zich tot zijne vrouw, sleurde haar het kind van twee maanden van de borst, smeet dit op den grond, en ging haar daarop, men zou bijna denken in koelen bloede, zoodanig mishandelen, dat ook zij, met ettelijke wonden over het hoofd, den hals, het aangezigt, de handen en de borst, die bijna opengesneden was, overdekt, nederzeeg. Daarna vloog hij ter deure uit en verwondde op zijne vlugt nog een man, eene vrouw en een klein meisje, doch deze laatste minder gevaarlijk. Van de beide eersten is de man reeds aan zijne wonde overleden, en de vrouw steeds in gevaar. De koelbloedige booswicht wist zich eerst met de vlugt te redden. Eenige Alfoeren, op hem afgezonden, ontmoetten hem, zoo men wil, doch veronderstelden, dat hij onkwetsbaar was en lieten hem loopen. Later had hij de stoutheid zich in zijn eigen huis te verschuilen, waaruit hij dan ook werd gegrepen en in verzekerde bewaring gebragt.

In het Bataviaasch Handelsblad leest men:

De Gouverneur-Generaal is den 15den van zijne tournée door een gedeelte van Java teruggekeerd, en heeft den volgenden dag het bestuur weder overgenomen. Wel onderrigte personen verzekeren, dat Zijne Exc. zeer voldaan is over de bewijzen van trouw en verkleefdheid aan den Koning en de Ned. Indische Regering, die Z. Exc. overal heeft ontvangen, zoowel van wege de Europesche maatschappij, de Inlandsche bevolking en hare hoofden, als ook van de Vorsten en de Prinsen der hoven van Solo, Djocjo en op het eiland Madura.

Het is begrijpelijk, dat bij het aanbieden dezer bewijzen zeer velen de gelegenheid gunstig hebben geacht, ook bewijzen aan te bieden van personele, plaatselijke en provinciale behoeften, en daarop voorziening, tegemoetkoming of redres verzochten. De aangeboden requesten en stukken met bijlagen zouden, verzameld, wel eene gewone Javasche brievenkar vullen.

De planters te Solo hebben Z. Exc. een door een 40tal hunner onderteekend, gemotiveerd request aangeboden, waarin zij aanwijzen, dat een spoorweg uit de Vorstenlanden naar Samarang voor die provincien eene levensquestie is geworden, en hebben de ondersteuning van Z. Exc. verzocht, om dien spoorweg als een begin en gedeelte van het groote spoorwegnet over Java daar te stellen. De Gouverneur-Generaal moet niet alleen aan de denkbeelden, in dat request ontwikkeld, zijne adhesie geschonken, maar tevens beloofd hebben, zijne beste pogingen in het werk te stellen, om de daarstelling van een spoorweg van Solo naar Samarang door Poerwodadi en Demak, te bevorderen. Te Samarang hebben de handel en nijverheid door een adres hunne adhesie te kennen gegeven aan het adres der Solosche planters, en in verscheiden requesten om bevordering der plaatselijke belangen verzocht, o. a. om spoed in den aanleg der geprojecteerde havenwerken, waarvan de voltooijng schijnt vertraagd te worden door moeijelijkheden in het verkrijgen van werkvolk. Tevens is verzoek gedaan om tijdelijke voorziening door het in orde brengen der oude rivier, waarvan de reeds zoo geringe bevaarbaarheid door gedurige aanslibbing nagenoeg geheel heeft opgehouden. De gedurige aanslibbingen aan de noordkust van Java zijn overal, ook bij groote rivieren, nadeelig voor de bevaarbaarheid der mondingen, en maken telkens nieuwen arbeid noodig.

Te Batavia worden pogingen in het werk gesteld tot daarstelling van een particulier pensioen-, weduwen- en weezenfonds en levensverzekering-maatschappij. De ontwerper is de heer C. F. W. Wiggers van Kerchem, lid der firma Tiedeman & van Kerchem, die ook de Escompto-Maatschappij opgerigt en daardoor een feitelijk bewijs heeft geleverd, dat in Indië geld-instituten kunnen bestaan en prospereren zonder protectie noch privilegien van Regeringswege. Bij de voorzigtigheid, waarmede de zaak is begonnen, laat zich voorzien, dat zij, eenmaal in het leven getreden, eene inrigting zal vertoonen, even weldadig voor de ambtelijke en militaire, als particuliere maatschappij, en tevens waarborgen voor eene lange toekomst aanbiedende.

Door Z. Exc. den Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel Departement.

Bevorderd: bij het binnenl. bestuur ter Sumatra's Westkust, tot control. 1ste kl. mr. W. A. Henny; tot contr. 2de kl. J. Blaauwpot.

Benoemd: tot ads.-res. van Tanah Dater (Padangsche bovenlanden), L. B. van Polanen Petel; tot ads.-res. van Aijer Bangies en Rau F. Schenck; tot secr. der resid. Padangsche bovenlanden (Sumatra's Westkust), J. C. van Schuylenburg; tot 3de komm. bij het postkant. te Weltevreden W. A. Servatius; tot 3de komm. bij de directie der kultures H. H. Naus; tot 1sten bode bij de weeskamer te Batavia A. C. Helder; tot kommies bij de hoofdkomm. van onderw. in Nederl.-Indië H. Perrison.

Ontslagen: eervol op verzoek, de onderm. bij de Gouv. lagere school te Menado H. Vierdag; de opzigter 1ste kl. van de burgerl. openb. werken L. L. A. du Bois; uit 's Lands dienst de veearts voor 's Gouvern. burgerl. dienst in Nederl.-Indië H. J. D. F. van Doornum.

Verleend: een 2jarig verlof naar Nederland aan den ads.-resid. van het westerkwartier der ommelanden van Batavia W. de Val; aan den 2den komm. bij de algem. boekh. bij den directeur van financien Jn. Young.

Ontheven: eervol op zijn verzoek, van de verdere waarneming der civiele geneesk. dienst in de resid. Preanger-Regentschappen J. C. Ploem.

Ingetrokken: het besluit van 7 aug. 1859, n°. 2, waarbij aan den resid. van Riouw, J. H. Tobias, is verleend een 2jarig verlof naar Nederland, met bepaling dat hij de betrekking van resident van Riouw zal blijven bekleeden; wegens ziekte, de benoeming van den ambtenaar A. S. Warmolts, tot ads.-resid. van Tanah Datar, en hem te stellen in het genot van wachtgeld.

Belast: met de waarneming der betrekking van ads.-resid. van Agam (Padangsche bovenlanden) de controleur 1ste kl. bij het binnenl. bestuur ter Sumatra's Westkust H. J. J. Gout.

Militair Departement.

Bevorderd: tot 1ste luit. bij het reg. O. I. kavalerie, de 2de luit. H. K. E. Perié, van het regem.

Benoemd: tot kolonel, de luit.-kolon. P. H. Koster, met handhaving in zijne tegenwoordige betrekking van chef van den generalen staf van het leger in Ned.-Indië; tot adjud. bij het reg. O. I. kaval., de 2de luit. F. A. T. Köhler, van het regem.; tot magazijnm. der 3de kl. (rang van 2de luit.), de magazijnm. der 4de kl. (rang van adjud.-onderoffic.) E. A. C. Ammedick.

Overgeplaatst: bij de civ. en mil. geneesk. dienst te Koepang (Timor), de offic. van gez. 2de kl. W. A. P. F. L. Zijnen Wartel, thans op Batjan (Molauksche eilanden).

Verleend: een 2jarig verlof naar Nederland aan den majoor der infant. P. G. A. Anemaet.

Ontslagen: eervol op verzoek, de 1ste luit. der infant. F. J. B. J. Bergamin.

Marine Departement.

Goedgekeurd: dat het bevel van den Gouvern. schroefschoener Java is opgedragen aan den 1sten gezaghebber bij de dienst der Gouvern. schoeners en kruisbooten H. F. Bernoster.

Ontslagen: eervol op verzoek, uit 's Lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de ambten. op wachtgeld J. J. Winsser.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 11 November.

OVERLEDEN: P. J. Hamburg, z, 7 j. — S. Veervoet, man van J. M. T. Bongenstok, 61 j. — C. P. Vermin, jd., 71 j. — A. M. van der Poel, d., 6 j. — E. C. C. Minnebreukel, d., 4 m. — J. van Spijk, vrouw van A. de Goede, 68 j. — A. P. van Hemert, vrouw van L. Wigman, 37 j. — J. Romeyn, d., 5 m. — J. M. Bruins, d., 6 d. — E. F. Groeneveld, d., 3 m. — J. H. Hensen, man van J. Oosthoek, 45 j. — A. Oosterveld, d., 1 m. — G. van Brandewijk, z., 1 j. — H. van der Krul, z., 7 m.

BEVALLEN: G. Cremer, geb. Mink, d. — R. Bol, geb. Tabbernal, d. — J. Masthoff, geb. van Wezel, d. — A. H. Le Normant, geb. Uding, d. — C. E. Muller, geb. Lotzow, d. — M. Kuylenburg, geb. Essebaggers, d. — W. C. Beyl, geb. Reygers, z. — G. P. Wersen, geb. van Haaff, d. — M. J. Eysbroek, geb. van Vechgel, d. — C. P. Mutters, geb. den Os, d. — E. Regouw, geb. Corsel, d. — P. W. van Lier, geb. van Dijk, d.

Beurstijdingen.

ROTTERDAM den 11 November.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl....	Werk. Schuld 2½ pCt.		63 9/16	63⅝	63 9/16
„	dito dito 4	„	97¼		
Spanje,..	Obl. 3 pCt. nu 1¾	„	32 3/16		
„	Binnenl. a 6 m. 3	„	41⅞		
„	Certif. Coupons	„	4½		
Portugal,	Obl. 1856 7/9. 3	„	42	42 1/16	42
Rusland,	Obl. 1798/1816 5	„	103⅜		
„	bij Stiegl. 1855 5	„	99¼	99 7/16	99 7/16
„	Spoorw. Aand. *f*		219½		
Oostenr.,	Obl. in Metal. 2½	„	28 11/16	28 13/16	28 13/16
„	dito dito 5	„	53¾	53 13/16	53 13/16
„	dito Nat. Met. 5	„	57 13/16	57 15/16	57⅞
Venez.,..	Oblig. 1½	„	14 3/16		
Mexiko,..	Oblig. 3	„	21⅓		

Bij beperkten omzet werden binnenlandsche fondsen tot flaauwer prijzen afgegeven. Buitenlandsche effecten met eenigen handel in Spaansche en Oostenrijksche, over het algemeen zeer vast in stemming.

Het Commité der Effectenhandelaren,
H. A. MARCELIS, Secretaris.

Laatste prijzen ten 3 ure: Spanje, binnenl. 3 pc., 42 1/16. Portugal, 1856/59, 3 pc., 42 1/16. Oostenrijk, Metalliek, 2½ pc., 28¾; dito Nationale, 5 pc., 57 15/16, 58, 57 13/16. Gren., Uitg. 4 15/16.

AMSTERDAM den 11 November.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl....	Werk. Schuld 2½ pCt.		63½	63⅝	63 9/16
„	dito dito 3	„	75 11/16	75¾	
„	dito dito 4	„	97⅛	97⅜	97⅜
„	Amort-Synd...3½	„			
„	Handel-Maats. 4½	„	125¾	126	
„	O. I. Leening 4	„			
„	Leen. Holl. Sp.	„			
„	Rijn-Spoorw...4½	„			
„	Maats. v. Weld. 4	„			
België,...	Cert. *Rothsch.* 2½	„			
Frankrijk,	Certificaten....3	„			
Spanje,..	Buitenlands. ..1¾	„	32¼	32⅜	32 5/16
„	dito 3	„	43½	43¾	
„	Binn. a *f* 6000 3	„	42	42 3/16	42⅛
„	Amort. Schuld.........				
„	Bew. v. Coup.........		4⅝	4¾	4¾
Portugal,	Oblig. ....3 pCt.		43½	43⅝	43⅝
„	dito 1856/57..3	„	42	42 1/16	
„	dito Uitgest. ..				
Rusland,	Obl. *Hope en C.* 5	„	103½		
„	dito 1828/29..5	„	102		
„	Cert. 1831/33..5	„			
„	dito 1840......4	„	81		
„	dito *Stieglitz* ..4	„	80 13/16	80⅞	
„	dito d.° Nieuwe 5	„	90	90⅛	90 1/16
„	dito d.° 1855 N. 5	„	99½	99¾	99⅝
„	dito te Londen 4½	„	94¾		
„	dito v. Assign. 6	„			
„	Inschr. dito ...6	„			
Polen	Aand. 1835 ....*f*		157¼	157½	
„	Obligatien......4 pCt.		77⅞	78	
Pruissen,	Oblig. 4½	„	101⅝		
„	Aand. 3½	„			
Oostenr.,	Obl. *Goll en C.* 5	„			
„	dito dito 4	„			
„	dito Met. Oude 5	„	53 13/16	54⅛	54 1/16
„	dito N. te Ams. 5	„	73½	73 9/16	
„	dito Nat. Met. 5	„	57⅝	58 1/16	58
„	dito Metall.....2½	„	28¾		
„	Wen. Ad. fl 250 4	„	264		
Brazilië,	1824, £ 100, 5	„	99½		
Equador,	£ 100..........1	„	14 13/16	15	
Venez.....	Obligatien......3	„	27⅛	27 3/16	
„	Uitgestelde 1½	„	14 1/16	14⅛	
Grenada,	Obligatien......3¾	„	14 13/16		
„	Uitgestelde		4 15/16		
Mexico,..	Obligatien......3	„	21	21 1/16	
Illinois,	7	„			

Handel-Maatsch. 125½ cont. Rusland, Spoorw. Actien volgef., 5 pc., 219½, 220. Weener Bank-Actien *f* 84 bij dito Aand., 1839, *f* 275. Fr.-Oostenr. Spw. Oblig. bij Hope, 3 pc., *f* 123. Beijeren, Spoorw. Aandeelen, Brazilië, 1858, 4½ pc., 91¼. Philad., bij Hope en Co. Lr. A, *f* 95½. Nieuwe Russen 63⅞.

Beleening 3 pc., Prolongatie 3½ pc., Disconto 3 pc.

Voor Hollandsche 4 per cents, Russische 6 en 5 pct. bij Stieglitz, Oostenrijksche en Spaansche was de stemming heden iets beter.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 63 9/16. Spanje, 1¾ pc., 32 5/16; dito Binnenl. 3 pc., 42 3/16. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 54 1/16; id. Nat., 5 pc., 57 15/16 a 58.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 11 November.

TABAK. Heden werd de verkoop bekend van 37 v. Maryland ex Leila.

SCHIEDAM den 11 November.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 141 ℔ Habsal *f* 195 6/w.; 143 ℔ R. Poolsche *f* 183 3/m.; 147 ℔ Libau *f* 198 cont.

MOUTWIJN per Ned. Vat zonder fust		*f* 13.75.
JENEVER, „ „ „ „ „		- 19.25.
Amst. proef, „ „ „ „ „		- 20.50.

alles zonder de belasting.

SPOELING, per Ketel .... - 1.20.

AMSTERDAM den 11 November.

TABAK en CIGAREN. Afloop der heden gehouden veilingen: 167 p. Java Tabak verk. tot 22½ a 125½ c.; 225,000 2a superior Manilla Cigaren verk. tot *f* 23.50 a *f* 25.50; van 730 en 103 p. Java Tabak 6 kav. verk. tot 27 a 52½ c. en 23 kav. opgeh. tot 28½ a 47½ c. Nog zijn uit de eerste hand afgedaan 25 v. Maryland per Duisburg.

RUM. Uit de eerste hand zijn heden afgedaan 22 st. aangebragt per Theodora Josina, van Suriname.

GRANEN. Tarwe in een doen: 130 ℔ bonte Poolsche *f* 300; 130 ℔ O. Fransche *f* 290; 129 ℔ Jar. Nassau. *f* 288; 135 ℔ N. bonte Poolsche *f* 315; 132 ℔ roode Zweedsche *f* 293, *f* 295. Rogge prijshoudend met goeden handel: 128 ℔ N. Pruiss. *f* 212; 121 ℔ verbr. Odessa *f* 170; 119 ℔ dito *f* 162; 118 ℔ Jar. Arch. *f* 178; 126 ℔ Jar. Petersb. *f* 182; 118 ℔ N. dito *f* 179. Gerst en Boekweit zonder handel. Haver als voren, 105 ℔ Dikke *f* 5 per mud.

ZADEN enz. Koolzaad: Bombay £ 38. Lijnzaad. Beste soorten williger; 112 ℔ Taganrok *f* 290. Raapolie: op 6/w. *f* 35½; vlieg. *f* 34¼; 1 Dec. *f* 34¼, *f* 34⅛; 1 Mei *f* 36. Lijnolie: op 6/w. *f* 30¾; Vlieg. *f* 29½; 1 Dec. *f* 29⅜; 1 Maart, April en Mei *f* 30½, *f* 30¼. Hennepolie op 6/w. *f* 37½. Raapkoeken per 1040 st. *f* 56 a *f* 60. Lijnkoeken per 104 st. *f* 9 a *f* 11.

LONDEN den 9 November.

SUIKER. In veiling zijn verkocht 2971 k. Havana tot 36/ a 49/ en 6880 b. Siam tot 37/ a 44/6, terwijl 11,449 b. Manilla geheel opgehouden zijn. — Korrel. 1536 b. Natif Ceylon vonden nemers tot 58/ a 58/6. — THEE. Ord. Congo 15½ a 15¾. Van 14,046 k. werden in veiling 6560 k. verkocht. — RIJST bijna zonder handel. — Schotsch IJZER 52/. — HOP is zeer gevraagd, vooral goede soorten, waarvan de monsters schaarsch worden. Men noteert: PYC disp. 58/, Oct./Dec. 58/3, Dec. 58/3.

Jan./Maart 58/3. In den handel heeft weinig verandering plaats; dezelve blijft stil maar vast en de consumtie der meeste artikelen geeft blijken van het algemeen welvaren; alleen de politiek staat meerdere levendigheid in den weg en er bestaat altijd nog eene zekere vrees voor den staat van zaken in Europa, waarvan niemand de ontwikkeling kan voorzien. — Wat VRACHTEN aangaat zijn de uitgaande gerezen, vooral naar Indië en China, terwijl retour-vrachten nog even gedrukt blijven als vroeger, ofschoon in particuliere Vrachten iets meer leven komt. Daar de uitgaande Vrachten nu zoo hoog zijn worden de retour-vrachten minder de hoofdzaak en zal daardoor misschien de stand der markt wel een weinig verbeteren. In Stoomschepen was de omgang matig en zijn deze weinig gezocht. Zeilschepen werden meer aangeboden en de prijzen zijn iets lager, terwijl schepen voor den kolenhandel geschikt tot betere prijzen te plaatsen zijn. Men noteert: Van Londen naar Hongkong £ 4 per register ton. van Wales naar idem 60/, Shanghae 65/; van het Noorden naar idem £ 63, Shanghae £ 68; van Liverpool naar idem 55/, Shanghae 60/; van Hull naar idem £ 58 a 59, Shanghae £ 63 a 64; van Londen etc. met kolen naar Hongkong en terug van Shanghae £ 5.5 per ton (Thee). Van Londen naar: Calcutta £ 3.5, Madras £ 3 a 3.5, Bombay 3.5, Kurracha 3.5, Colombo £ 3, Singapore £ 3, Australie £ 3.15 a 4, New-Zeeland £ 4.4; van Schotland naar: New-Zeeland £ 4.4, Australië £ 4; alles per register ton. Van het Noorden naar: Aden £ 58, van Wales 50/; van idem naar Suez £ 70, van Wales 57/6; van idem naar Madras £ 47.10, van Wales 42/6 a 45/; van idem naar Calcutta £ 47.10, van Wales 42/6; van idem naar Bombay £ 48, van Wales 45/; van idem naar Ceylon £ 46 a 47, van Wales 42/6; van Wales naar Cochin China 62/6 a 65/; van het Noorden naar Singapore £ 50, van Wales 45/ a 46; van idem naar Rangoon £ 42.10, van Wales 40/; van idem naar Mauritius £ 40, van Wales 37/6; van idem naar Melbourne £ 52.10, van Wales 50/; van idem naar King George's Sound £ 50, van Wales 45/; van Liverpool naar Calcutta met Zout 40/.

GRAANMARKT. Binnenl. Tarwe bragt grif de prijzen van ll. maandag op; voor buitenl. was slechts beperkte vraag bij staande prijzen. Meel als voren. Van Gerst bragt beste kwaliteit ruim vorige prijzen op en werden mindere kwaliteiten tot vorigen prijs verhandeld. Boonen goed te plaatsen, maar Erwten flaauw. In Haver was voor consumtie redelijken handel. Zaden onveranderd.

Van den 7 tot den 8 dezer werden ingevoerd 620 q. binnenl. en 610 q. buitenl. Tarwe, 910 q. binnenl. en 920 q. buitenl. Gerst, 880 q. binnenl. en 3000 q. buitenl. Haver en 430 z. binnenl. en 500 v. buitenl. Meel.

LONDEN den 10 November.

SUIKER. In veiling zijn verkocht 2818 k. Havana tot 34/ a 46/6, 593 v. Cuba tot 34/ a 40/, 550 v. Porto Rico tot 37/ a 45/6 en 446 b. Madras tot 28/6 a 30/6. — KOFFIJ. 280 b. Plant. Ceylon bedongen 64/ a 68/. De markt is vast.

ANTWERPEN den 10 November.

GRANEN vast. Inl. Tarwe *f* 12⅜; Deensche *f* 12¼. Inl. Rogge *f* 7⅝, Odessa *f* 7. — Van KATOEN zijn 51 b. Alabawa verkocht en van PEPER 150 b. tot vorige prijzen. — Van HARST vonden 100 v. bruine Amerik. nemers. — SUIKER. Men meldt ons den verkoop van 54 k. Havana. — TALK. 8000 kil. Stads vonden tot iets flaauwere prijzen nemers.

HAVRE den 8 November.

KATOEN is heden minder gevraagd. Omzet slechts 430 b., terwijl op levering 1200 a 1500 b. nemers vonden. — Van KOFFIJ zijn verkocht 90 b. Haïti tot fr. 68½; 200 b. dito tot fr. 70 en 140 b. Java tot fr. 135. — SUIKER. 967 k. Havana n.° 12 bedongen fr. 34½. — HUIDEN gevraagd. Omzet 500 st. gedr. Buenos-Ayres tot fr. 145; 100 gez. dito tot fr. 87½, 787 gez. Montevideo tot fr. 82½ en 3000 Rio tot fr. 83. — WOL blijft gevraagd. Omzet 22 b. la Plata tot fr. 115 a 225. — Van PEPER zijn 125 b. Malabar tot fr. 95 verkocht. — CUTCH. Eene partij van 150/m. kil. is tot geh. prijs afgedaan. — POTASCH. Voor 30 v. Amerik. Paarlasch op levering betaalde men fr. 42.

(Per Overlandpost.)

BATAVIA den 23 September.

INVOER. MADAPOLLAMS. Holl. flaauw uithoofde van belangrijken voorraad. — SHIRTINGS. Holl. gebl. prijzen lager; ongebl. weinig gevraagd. Eng. gebl. en ongebl. Goederen is de vraag opgehouden en de laatste omzettingen waren tegen verminderde prijzen. — PRINTS. De markt voorzien en prijzen lager. Het saizoen voor deze goederen is thans bijkans voorbij. — CAMBRICS flaauw; groote voorraad en lagere prijzen. — DRILLS. Holl. te plaatsen maar niet tegen verbeterde prijzen; Eng. verkoopbaar, maar nog tegen lage prijzen; Amerik. voorradig. — TWIST. Ruwe Mule, markt voorzien en prijs lager; Adr. roode geen vraag, aangezien door verkoopen van door zeewater beschadigde partijen de markt voor gaaf goed gedrukt is. — WOLLEN GOEDEREN flaauw. — METALEN. Zweedsch IJzer voorradig, als ook Eng. Staal verkoopbaar. Bladkoper en Koperen Spijkers moeijelijk te plaatsen; voorraad groot.

UITVOER. ARAK. Verkoopen van *f* 38 a *f* 40 per legger. — KOFFIJ. Java. De markt zonder voorraad. De laatste transactie was a *f* 34 per picol. Padang niets voorhanden. — RIJST. Kandanghauer met zakken tot *f* 187.50 per koyang afgedaan: 1ste kwal. Batavia *f* 135 a *f* 145; 2de dito dito *f* 110 a *f* 130; Witte Carga *f* 105; Ordinaire *f* 100, groote voorraad, met weinig vraag. — SUIKER *f* 17 a *f* 17.25 per picol voor n.° 16 verkocht. De Gouvernements veiling van 40/m. picols den 15 dezer gehouden, heeft *f* 17.18 per picol op de basis van n.° 16 gemiddeld opgebragt. — INDIGO. Verkoopen op Samarang a *f* 3.80 per ℔. — GOM ELASTIEK met goede vraag, *f* 65 per picol schaars. — GUTTA PERCHA moeijelijk te verkrijgen. — GOM DAMMAR *f* 23 per picol afgedaan, tamelijke voorraad. — HUIDEN. Koe- *f* 3.50 a *f* 4.25 per st. met weinig vraag. Buffel- *f* 3.50 a *f* 4.75 gewild. — NOTENMUSCAAT stil, *f* 95 per picol. — FOELIE *f* 55 per picol, weinig gevraagd. — PEPER. Zwarte Lampongs *f* 18 per picol en Benkoelsche *f* 21 met weinig omzet. Witte *f* 40 per picol betaald voor eene geringe hoeveelheid. — ROTTING. Banjermassing *f* 9 per picol verkocht, Padang niet voorhanden. — SAPANHOUT. Manilla zonder voorraad. Java *f* 4 per picol.

WISSELKOERS op Holland 6/m. dato *f* 103.50 a *f* 104 pc.; op Engeland 6/m. zigt *f* 11½ per £; op Singapore *f* 2.67½ per $; op China *f* 2.85 per $; op Calcutta *f* 120, *f* 100 Cs. Rs.; Gouvt. trekt a *f* 103 pct. — SPETIE. Mex. Matten *f* 2.70 geene. Sovereigns *f* 12.60. Doubloenen *f* 38 a *f* 43. Willempjes *f* 9.90 a *f* 10. Oude Ducaten *f* 6.80; Nieuwe *f* 6. Austr. Sovereigns *f* 12. Goud in staven *f* 44 per reaal.

VRACHTEN. Sedert de laatste mail zijn maar weinig schepen bevracht, doch de vrachtprijzen zijn eenigzins verbeterd. De volgende transactien hebben plaats gevonden: Elise Rubcke (Hamb.) werd bevracht a £ 2 per ton voor Suiker en £ 1.10/ voor Rijst naar het Kanaal om orders; met 5/ verbetering naar het Continent. Johann Martin (Pruiss.) £ 1.15/ voor Rijst en £ 2 voor Suiker, naar Cowes om orders. Maria Agnes, Maria Catharina, Nicolas Cezard & Pallas (Fr.), laden voor eigen rekening. Helmers, naar Macassar gezeild. Noord-Brabant *f* 45 per last voor Rijst te Indramaijoe en *f* 45 voor Suiker en *f* 40 voor Thee alhier naar Holland. Game Cock (Amer.) werd opgenomen om de naar Shanghae bestemde lading van het (alhier binnengeloopen en afgekeurd) Eng. schip Spirit of the Age over te brengen voor $ 6000. St. Michael *f* 50 voor Suiker en *f* 45 voor Koffij alhier en *f* 45 voor Rijst op de Kust naar Holland. Arlequin, 324 ton, verkreeg *f* 10,000 in eens naar de Golf van Perzie en terug. Beurs van Rotterdam *f* 50 voor Suiker te Soerabaija en *f* 45 voor Rijst te Indramayoe naar Rotterdam. Vriendentrouw, door de N. H. M. opgenomen, a *f* 55 voor Thee en Suiker, te Cheribon en Pekalongan te laden naar Amsterdam. Henriette Elisabeth Susanne *f* 55 voor Suiker te Passaroeang en *f* 70 voor Arak alhier naar Rotterdam. Dorothea Henriette is door het Gouvernement opgenomen om troepen naar Banjermassing over te voeren. De Spirit of the Age (Eng.) werd in publieke veiling voor *f* 12,000 verkocht, met inventaris daarbij. Alfred Henman (Oldenb.) bevracht a £ 1.15/ per ton naar Sydney. De Fides (Brem.) en Herschel (Hamb.) zijn te koop. De volgende schepen zijn nog disponibel: Nederl. Aegidia & Pauline, Philips van Marnix, Julie Claire, Willem de Eerste, St. Jan, Ida Wilhelmine, Louis Meijer, Zaanstroom, Biesbosch Jacoba Helena, Agatha & Maria, Edouard Marie, Stad Dockum, Pauline, IJssel, Prins Maurits, Henriette, Tonia, Kosmopoliet, Adèle, Cosmopoliet, Johanna, Koerier, Bulgersteyn, Euterpe, Jacobus en Walcheren. Amerik.: Ocean Steed Spitfiere, Cygnet, Quick Step. Bremen: Fides. Hamb.: Herschel. Pruiss.: Energie. Hanover: Esperance. Oldenb.: von Berg. De Welvaart, Johanna & Louisa, Derkina Titia, Canton, Zeeploeg, Drie Gebroeders, Christina Helena, Jan van Brakel, Cornelia & Geertruida, IJssel, Louise Roeloffine, Dolfijn, doen kustreizen.

SAMARANG den 16 September.

In *PRODUCTEN* ging deze maand niet veel om, wegens geretireerdheid van houders en ook door het ten gevolge van vroegere verkoopers op levering, weinig disponibel komende, hetgeen vooral op Koffij en Suiker betrekking heeft. Voor KOFFIJ zou *f* 34 te maken zijn en bestaat er weinig geneigdheid daartoe los te laten. — SUIKER *f* 17 n.° 16 te noteren, zonder verkoopers. — INDIGO schaarsch, zijnde aanvoeren onbeduidend wegens de droogte; kleine afdoeningen vonden plaats tot *f* 3.80 goede kwal. — RIJST steeds duur door locale behoeften; ord. wit *f* 140 a *f* 150, carga *f* 115 a *f* 125 per koyang. — HUIDEN. Koe- gevraagd a *f* 60 per corge; Buffel- te bekomen in kleine hoeveelheden a *f* 50 per corge. — Van CUBEBEN werden nog eenige bagatellen a *f* 66 verhandeld. — ROTTING houdt zich op *f* 8 a *f* 9 per pic. — VRACHTEN naar Holland te noteren *f* 45 a *f* 50 per last, zwaar goed; waartoe evenwel meer scheepsruimte wordt aangeboden dan benoodigd is. — WISSELKOERS. Het Gouvernement steeds Wissels op Holland afgevende a 103 pc., men zegt, om den uitvoer van zilveren munt tegen te gaan, zoo is de koers van particulier Papier 103½ a 104 pc. te noteren; tot den laatsten koers ontbreken nogtans heden trekkers.

SOERABAIJA den 15 September.

Sedert ons laatste berigt verkeerde onze markt over het algemeen in eene kalme maar redelijk vaste stemming. In *IMPORTS* ging weinig om. — LIJNWADEN alleen ondervonden goede vraag. — Transactien in SUIKER werden in de laatste dagen voornamelijk tegengehouden door de verhoogde Wisselkoers en Scheepsvrachten. Zoowel koopers als verkoopers hielden zich geretireerd, zoodat geene transactien tot stand kwamen. — KOFFIJ. De stemming is willig en men noteert *f* 33 a *f* 35 op levering, zonder omzet. — TABAK niet ter markt. — RIJST lusteloos, goede Carga te bekomen a *f* 125, witte noteert men op *f* 160 a *f* 170 per koyang. — ARAK nominaal *f* 50. — In SCHEEPSVRACHTEN was eenige verbetering te bespeuren. De laatste afdoeningen waren *f* 45 per last voor Suiker en Rijst, *f* 50 voor Arak en *f* 40 voor Tabak. — WISSELKOERS bij het Gouvernement 103 pct.; bij particulieren voor belangrijke sommen welligt Wissels te bekomen tot 103½ a 104 pc.

MACASSAR den 10 September.

KOFFIJ met meerdere vraag; alle de ter markt gebragt wordende partijtjes werden grif a *f* 30 opgekocht. — SCHILDPAD. Tot vorige prijzen werden p. m. 53 picols geplaatst. — PAARLEMOER. Ten gevolge der ontvangene gunstige berigten omtrent den geslotenen vrede in Europa, werd het restant, p. m. 275 pic., a *f* 75 verhandeld. — GUTTA PERCHA. Ca. 180 pic., van Koetie aangevoerd, werden a *f* 65 opgekocht. — WAS. De aanvoeren bestonden uit p. m. 200 pic., welke a *f* 141 a *f* 146.50 voor Timor en *f* 85 voor Bangai werden verhandeld, welke per Oosterling en Susanna Geertruida naar Samarang verscheept werden. De stemming voor dit artikel is willig en is voor dezen prijs niets meer te koop. — SANDELHOUT. Ca. 250 pic. vonden a *f* 17.25 koopers. — RIJST met kleine aanvoeren, welke tot *f* 4 a *f* 4.25 geplaatst werden. — OPIUM. De aanvoeren bestonden uit 26 k., waardoor de voorraad op 86 k. gebragt werd, waarvan eenige kisten a *f* 2300, op 6/m. crediet, verkocht werden. Houders zijn echter ongenegen tot dezen prijs verder los te laten. — NOTEN in dop zonder aanvoeren; ca. 150 pic. welke werden a *f* 16.25 verk. en per Oosterling naar Samarang verzonden. — BINDROTTING De aangevoerde hoeveelheid, circa 300 pic., werd a *f* 6.25 verhandeld. — GAMBIER. Circa 600 kranj. van Singapore aangebragt werden a *f* 13 van de hand gezet. — SAGO. Hiervan werden kleine partijtjes aangevoerd en bestemd om tot Meel te worden verwerkt. — TRIPANG. De aanvoeren waren zeer gering, terwijl de voorraad grootendeels naar China verscheept is. — HUIDEN. Buffel- schaarsch en op *f* 12 a *f* 13 te noteren. — VRACHTEN. De Hanov. bark Punna Bruns werd alhier gecharterd voor eene reis naar Macao, tegen 60 Am. cents voor Tripang, 65 c. voor Agar Agar en 75 c. voor Rotting en Sandel-Wortelhout.

PENANG den 7 October.

PRODUCTEN. CUTCH. Sedert ons laatste berigt werden heden 1709 pic. aangevoerd tot $ 5. — GUTTA PERCHA met weinig aanvoer en zeer gezocht. Omzet had plaats tot $ 36. — HUIDEN. Voor Londen minder gevraagd; voor Amerika betaalde men $ 7½; voor Koe- $ 11½. — HORENS schaarsch en tot $ 7¾ te plaatsen. — GOM ELASTIEK. Voor Amerika betaalde men $ 26¾ en later $ 30, daar de prijzen gerezen zijn, en de aanvoer is gering. — NOOTMUSCAAT flaauw. — FOELIE bedong $ 25. — OPIUM. Benares $ 708 a $ 725. Malwa verlaten. — PEPER. Voor 1300 pic. betaalde men $ 7.40; Witte bedong $ 10¾ a $ 11. — ROTTING $ 2 a $ 2.65 met rijzende prijzen. — RIJST $ 66 a $ 82. — SUIKER $ 5 a $ 6½. — ZOUT. Bombay schaarsch en tot $ 16 gevraagd. — TIN. 6000 pic. bedongen $ 30 a $ 30¾. — VRACHTEN onveranderd. — KOERS op Londen 4/10.

CALCUTTA den 8 October.

INDIGO. In de afgeloopen maand ging niets om. De berigten omtrent den oogst behelzen weinig nieuws en het cijfer is onveranderd en wordt geschat op 105 a 108/m. maunds. — SALPETER met weinig handel voor Engeland en Amerika. De betaalde prijzen zijn iets flaauwer. De voorraad is zeer klein en de aanvoeren blijven beperkt. — RIJST. De markt is zeer willig voor Tafel. De vele afdoeningen voor Australië hebben onzen voorraad belangrijk verminderd en de prijzen zijn vast rs. 4.4 a 4.12. De aanvoeren die slechts 50/m. maunds bedragen zijn niet voldoende voor de behoefte. Ballams met weinig voorraad. — HUIDEN. Voor Koe- is weinig kooplust en de prijzen zijn een weinig gedaald. De voorraad is matig. Buffel zijn voor Amerika meer gevraagd en Geitenvellen voor Engeland. — ZIJDE met veel handel. — KOERSEN op Engeland 2/½ a 2/⅞. — VRACHTEN levendiger naar Engeland en ca. 5/ hooger.

RANGOON den 1 October.

RIJST. De behoefte is rijkelijk voldaan door de aanvoeren en de prijzen zijn daardoor gedaald en worden nu genoteerd rs. 170 a 175. Het weder is zeer gunstig voor den oogst der Paddy en blijven de berigten daaromtrent ook zeer gunstig en voorspellen een zeer goeden oogst en matige prijzen voor het volgende saizoen. — CUTCH. De prijs is gedaald tot rs. 26, maar later ten gevolge van meer koopers tot rs. 27 gerezen. — VRACHTEN zonder omgang.

MANILLA den 22 September.

HENNEP. Ca. 15/m pic. werden aangevoerd, waarvan 2/3 verkocht is tot $ 4.75 à 4.87½. — SUIKER. 7000 pic. werden te vergeefsch aangeboden en waren daarvoor geene koopers. Ca. 1600 pic. Cebu vonden nemers tot $ 4.75. en Capits bedong $ 3.50; voor 4400 pic. Hoilo betaalde men $ 3.56. — RIJST. Bl. Java bedong $ 2.75. Pangasinan noteert men $ 1.12½. — SAPANHOUT vond nemers tot $ 1.12½. — HUIDEN. Buffel- bedongen $ 7 a $ 7.50; Koe- $ 14 a $ 16. — VRACHTEN nominaal en geheel onveranderd. — WISSELKOERS zeer flaauw; in 1ste klasse Papier op Londen ging tot 4/ het een en ander om.

FOOCHOW den 19 September.

THEE. Na het vertrek der mail was de markt stil, maar is later levendiger geworden en er ging veel om tot 1 a 2 ts. lagere prijzen voor ordinaire soorten. — VRACHTEN naar Londen £ 3 en New-York $ 12.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. *Vertr.*
11 nov. *Graafstroom*, Ruhaak, Batavia
(Z.O.—Z. ten O.)

Hellevoet. *Aang.*
11 nov. *Fijenoord* (st.), Londen
Pilgrim, Kennedy, Sunderland
Lise Ann, Stodith, dito
Dankbaarheid, Versteeg, Bilbao
Vertrokken.
Fetisch, Christiansen, Valparaiso
Julia, v. d. Kolff, dito
Jacoba, Schultz, Newc.
Moderazione, Ballestrina, dito
Hedley Vicar, Parrow, d.°
Shamrock, Fill, dito
Navarino, Lucas, dito
Bird, Walker, dito
True Britain, Noble, dito
Marie Charlotte, Allain, dito
Dorothea, Dinse, dito
Minerva, v. Ommeren, Boston (A.)
Mina, Hoff, Runcorn
Jantina Kobina, de Jonge, Venetië
Schoonderloo, Kruyt, Australië
Broedertrouw, de Bey, Stettin
Ann Turgoose, Greaves, Londen
Orion, Huges, Garston
Speculant, v. Wagtendonk, Bahia
Nederland, Ruiter, avontuur
Hollands Trouw, Keuker, Hong Kong via Cardiff
Bantam, v. d. Bolck, Batavia
Jeune Paul, Blanvillain, St. Brieux
Casilda, Stafford, Liverp.
Veturia, Sloane, Sunderland
Hellevoetsluis, Vos, dito
Brederode, Kruymel, Hong Kong via Sunderland
Luconia, Hulshoff, New-York
Wilhelmina, Stalleknecht, Hong Kong
Fortuna, de Ligny, Padang
Zeilklaar.
Medea, Lourens, Batavia
De brik *Pilgrim*, heden aangekomen, heeft gisteren nacht op den Hinder gezeten, doch is zonder assistentie vlot gekomen.
(Z. O. — O.)

Brielle (Z.O.) *Aangek.*
11 nov. *Cologne* (s), Londen
Seagull (st.), Hull
Admir. Ver-Huell (st.), Havre
Vertrokken.
N. R. Gazfabriek, de Goede, Newcastle
Hans, Mackeprang, dito
Two Sisters, Brown, dito
Defiance, Rowntree, dito
Helena, Wachter, dito
Mars, Turnbull, dito
Scipio, Lovell, dito
Leveret, Gale, dito
Skudenass, Sivertsen, d.°
Commerce, Dawson, dito
Gem, Carr, dito
Queen Victoria, Mitchell, dito
Grace, Richmond, dito
Lady Mary, Waters, dito
Walker, Douglas, dito
Overy Packet, Daws, Sunderland
Mary, Squibb, Shields
Saltmarshe, Green, Plymouth
Olympia, Hayen, Grimsby
Emanuel, Dreves, Warkworth
Amor, Muller, Oostzee
Dorothea, Brinck, dito
Concordia, Aden, dito
Dorothea, Jacobsen, Engeland
Paul Marthi, Schultz, avontuur
Urda, Tayensen, Egersund
(allen wel in zee)

Maassluis (O.-Z.) *Vertr.*
11 nov. *Chance*, Martin, Newcastle
Unity, Howe, Sunderl.
Waters, Menham, dito
Maria Hoekstra, Bouma, Londen
Heidewiga Regina, Pekelder, dito
Irene, Alsop, Bridgewater
Leveret, Carver, Whitby
John & Charles, Hopkins, Maidstone
Flying Dutchman, Fieldgate, Newhaven
Ravensworth, Lowther, Hartlepool
Martha Gialts, Westenborg, dito
Breve Tempus, Kraeft, Libau
Three Brothers, Gilbert, Rochester
(allen wel in zee)

Texel (N.O.—N.) *Aang.*
10 nov. *Lion* (st.), Londen
11 *Felicitas*, Wildeboer, Trapani
Kroonpr. Louise (st.), Liverpool
Vertrokken.
10 *Barend Willem*, Retgers, St. George d'Elmina en Batavia
Carolina, Poelman, Konstantinopel
Christina Jantina, Dood, Genua
Catharina, Thaden, dito
Nord (st), (St. Petersb.) Duinkerken
Mentor, v. 't Veer, Londen
Twenthe (st.), Hull

Vlissingen *Aangek.*
10 nov. *Wilh. Rosalia*, Meuldijk, Sunderl.
Vertrokken.
7 *Sterren*, Hulsinga, (v. Amst.) Triest

—o—

Overland-Mail.

Batavia *Aangekomen*
7 sept. *Scheveningen*, Annokkee, Singapore
10 *Stad Leyden*, Dekker, d.°
12 *Bengalen*, Planten, Rott.
15 *Beurs van Rotterdam*, de Vos, China
16 *Tonia*, Zeeman, Rott.
Adèle, Jaski, Japan
17 *Kosmopoliet*, Bouten, Rotterdam
18 *Ottolina*, Prange, Singapore
19 *Reijerwaard*, Sablairolles, Rotterdam
Vertrokken.
4 sept. *E. W. v. Dam v. Isselt*, Kolm, Nederland (en niet naar Tagal, als bevorens gem.)
8 *Hendrika*, v. Aalburg, Nederland
9 *Neptunus*, Schuurman, d.°
Elisabeth & Antoinette, Besier, dito
11 *Buitenzorg*, Ruhaak, Macassar
14 *Celeritas*, Wagner, Amst.
15 *Amalia Augusta*, v. Marle, Nederland
Wilhelmina Lucia, Poolman, dito
William Simpson, Lond.
18 *Rapid*, dito
19 *Jacqueline & Elise*, Sikkens, Australië
20 *Bellatrix*, Sandberg, Nederland
Henriette Wilhelmina, Bok, Sydney
21 *Mary Goddard*, Haring, Nederland

Anjer *Gepass.*
6 sept. *Philomela*, Berry, Batavia n. Padang
8 *Shakspeare*, Fechter, dito n. Nederland
9 *O'Thyen*, Addicks, d.° n. de Golf v. Perzië
Torefors, Jansson, dito n. het Kanaal
10 *Senator*, Menzies, Soerab. n. Liverpool
13 *Bald Eagle*, Treadwell, Shanghai n. Cowes
16 *Wilhelmina Lucia*, Poolman, Bat. n. Amst.
17 *Hendrik-Ido-Ambacht*, Bijl, Sunderland n. Singapore

Samarang *Aang.*
9 sept. *Elisabeth*, Harms, Macassar
12 *Helena & Anna*, Lupcke, Batavia
Maria Catharina, de Bos, dito
Oosterling, Walter, Macassar
14 *Johanna Geertruida*, Flens, dito
Vertrokken.
6 sept. *Koerier*, Rotgans, Batavia
10 *Java Koerier*, Diepering, Soerab. en Nederl.
15 *Nicolas Cézard*, Perraux, Bat. en Frankr.

Soerabaija *Aang.*
2 sept. *Marianne*, Grönbeck, Macass.
4 *Zeeland*, Hazewinkel, Batavia
11 *Pieter Cornelisz. Hooft*, Koens, Schiedam
12 *Vesta*, Gerrebrands, Bat.
Vertrokken.
3 sept. *Celeritas*, Wagner, Amsterdam
Antonia Petronella, Voorendijk, Nederland via Panaroekan
9 *Helmers*, Messen, Macass.
10 *Joh. Hendr. Ferdinand*, Lodewijks, Sinkawang
11 *Koophandel*, de Vries, Ned. via Probolingo
Osiris, Cramer, d.° via Panaroekan

Indramayoe *Aang.*
2 sept. *Valparaiso*, Smit, Batavia
5 *Pieter*, Lammerts, dito

Cheribon *Aang.*
3 sept. *Joan*, Laseur, Sam.

Probolingo *Aangek.*
31 aug. *Ary Scheffer*, Kunst, Soerabaija

Macassar *Aang.*
30 aug. *Imina Brons*, Muller, Macao
31 *Waterloo*, Duinker, Bat.
4 sept. *Louis*, Hessels, Bat.
Vertrokken.
20 aug. *Cheribon*, Coers, Boni

Hong Kong *Aang.*
14 sept. *Sophia Amelia*, v. Veen, Singapore

Shanghai *Vertr.*
13 sept. *Henriette*, Robinson, Nagasaki

—o—

Napels *Aangek.*
29 oct. *Beduino*, Cafiero, Amsterdam

Genua *Aang.*
6 nov. *Bérénice* (s), Amst.

Gibraltar *Aang.*
30 oct. *Diligentia*, Ruyl, Triest n. New-York

Cadix *Aangekomen*
23 oct. *Sicilië*, Schol, Monte-Video

Bordeaux *Aang.*
8 nov. *Vallée de Luz*, Laffitte, Batavia

Liverpool *Vertr.*
9 nov. *Alida*, Kiewit, Buenos-Ayres
Gezina Jantina, Bekkering, Genua

Troon *Vertrokken*
9 nov. *Catharina Cornelia*, Astuling, Triëst

Bristol *Vertr.*
9 nov. *Hillechina Scholtens*, Scholtens, Antw.

Plymouth *Vertr.*
9 nov. *Straat Baly*, Schol qq., (v. Bat.) Amst.

Ryde (eil. Wight) *Binneng.*
10 nov. *Alma & Olga*, Osnabrück, Batavia

Douvres *Aang.*
8 nov. *Bato*, Meijer, Taganrog

Bij **Douvres** *Aang.*
8 nov. *Reyna*, de Jonge, Galatz n. Holland

Bij **Noord-Voorland** *Aangekomen.*
8 nov. *Voorwaarts*, Kerkstra, Hamburg n. Melbourne

Londen *Uitgekl.*
8 nov. *Theodora Henriette*, de Vries, Elseneur
9 *Alberdina*, Ouendag, Triëst en Venetië

Gravesend *Aang.*
10 nov. *Hoop*, Fokkema, Workum
Drewes Roemeling, v. Lier, Stettin
Vertrokken.
10 *Johanna Brons*, Bouman, Emden

Harwich *Binneng.*
10 nov. *Susan West*, Londen n. Rott. (met verlies van zeilen)

Lowestoffe *Vertr.*
9 nov. *Zephyr* (st.), (v. N. Diep) Liverp.

Hull *Vertr.*
9 nov. *Aukjen*, v. Peer, Hamburg

Hartlepool *Aangek.*
9 nov. *William*, Scott, Nieuwe Diep

Shields *Aangek.*
8 nov. *Adriana Francisca*, van Eyk, Vlissingen
Hannah, Simpson, N. Diep
Ann Stainton, Crowell, Rotterdam
Julia, Simpson, Amst.
Vertrokken.
Annabella, Rotterdam

Newcastle *Uitgekl.*
8 nov. *Margar. Elizabeth*, v. d. Boogaard, Barcelona
Presto, Roelfsema, Triëst
Helena Florentina, Rozenbeek, dito
9 *Argo*, Brouwer, Konstantinopel
In lading.
Jantje Goosens, Leisler, Alexandrië

Boness *Vertr.*
7 nov. *Havelock*, Moat, Rotterdam

Hamburg *Vertr.*
10 nov. *Margaretha*, Mulder, Amst.

Cuxhaven *Aangek.*
9 nov. *Immanuel*, Wilters, Amsterdam
Johanna Ettina, Schuur, Grangemouth
Vertrokken.
10 *Elve* (st.), Rotterdam
Levant (st.), dito
(bevorens uit zee teruggekomen)

Travemunde *Aang.*
9 nov. *Gesina*, Peters, Amst.

Kroonstad *Vertr.*
3 nov. *Maasstroom* (st.), Hansen, Trelleborg

Kopenhagen *Aangek.*
9 nov. *Rembrandt* (st.), Koningsb. n. Amst.
(heeft de reis voortgezet)
Gepasseerd.
9 *Hendrika Ellida*, Oorburg, Riga n. Schied.
Zeilklaar.
9 *Adolph*, Rachau, (van Riga) Rotterdam
(na volbragte reparatie; ligt wegens tegenwind op de reede ten anker)

Elseneur *Aangek.*
8 nov. *Afiena*, Potjewijd, Koningsb. n. Amst.
Jacob Jr., Bakker, Dantzig n. dito
Gepasseerd.
8 *Industrie*, Dade, Amst. n. Riga
9 *Dorothea Schmahl*, Casse, Hellevoet n. de Oostzee

Tonningen *Aangek.*
7 nov. *Feika Jantina*, Mulder, Hamburg n. Trelleborg

—o—

Ipswich 9 nov. De schoener *Fortitude*, kapit. Turner, van Rotterdam met gerst naar Londen, is heden met verlies van zeilen, verschansingen enz. te Harwich binnengeloopen. Den 31 oct. van Hellevoetsluis vertrokken, is dit schip al spoedig door een hevigen storm beloopen. Den 1 nov. kreeg het eene stortzee in, waardoor de lading werd overgeworpen en de pompen onklaar werden; 20 uren lang lag het schip met de lijverschansing in het water, zijnde het noodig zeil te houden, daar men slechts 20 mijlen van Texel af was. Ten 4 ure des morgens van den 2den bedaarde de wind een weinig, waardoor men in de gelegenheid kwam om het schip naar stuurboordzij te wenden, waardoor de lading weder overging en men ten naasten bij regt geraakte. Den 5den bereikte men de reede van Yarmouth en den 9den Harwich onder twee bakspieren, hebbende het grootzeil verloren. Wegens de menigte opgepompte gerst vreest de kapitein dat de lading beschadigd zal zijn.

Lowestoffe 9 nov. Binnengeloopen *Three Sisters*, Hudson, v. Rotterdam naar Dublin, met gescheurde zeilen.

Ramsgate 8 nov. Het Amerikaansch schip *Ocean Ranger*, kapit. Knowles, v. Bombay n. Rotterdam, is lek, met verlies van zeilen en ra's, alhier binnengesleept; zal morgen een aanvang maken met het lossen der lading katoen. — Binnengeloopen *Hermanna Wilmink*, Wilmink, van Shields naar Malaga, met verlies van anker.

Fayal 30 oct. Binnengeloopen 26 oct. *Josephus*, Johnson, v. Antwerpen n. Boston, lek en met verlies van zeilen; lost de lading glas.

—o—

Gepraaid:
6 sept., op 33° 28′ ZB. en 30° 7′ OL., *Cornelis Gips*, M. van Rijn van Alkemade, v. Batavia naar Dordrecht (40 d. reis).

—o—

10 nov. De wind te **Falmouth** Z. O. en te **Deal** N. W.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 12 nov.: 1ste getijde 4 ure 25 min.; 2de get. 4 ure 49 min.

Arnhem. Waterhoogte 10 nov. 2.30 el.

Keulen. Rijnhoogte 10 nov. 9 v. 7¼ d. Rijnl.

—o—

Vertrokk. Passagiers.

Van 't **Nieuwe Diep**, naar Batavia, per *Capella*, kapt. Landweer: de heer W. Prheder.

Per *Petronella Catharina*, kapit. v. d. Veen: de heer H. J. van Beusekom.

Naar Soerabaija, per *Alcyone*, kapit. Haacke: de heeren J. A. Thieme, Rogier, Muntendam en van Heusden; mevrouw M. C. Noodt, geb. Calkoen; mej. C. Begeman en J. J. Scharp.

Naar Samarang, per *Johanna*, kapit. Ouwehand: de jonge heeren H. en A. Begemann.

Naar St. George d'Elmina en Batavia, per *Barend Willem*, kapt. Retgers: de kapt. der O. I. inf. C. H. O. Terschouw, echtgen. en 2 kinderen; 2de luit. J. C. Dockheer; offic. van gez. 3de kl. H. W. J. v. d. Heuvel Reinders; de heer W. Retgers, echtg. en 3 kinderen: mevrouw C. O. Homburg en mejufvr. H. Stokbroo.

Naar Suriname, per *Stad Leeuwarden*, kapit. Dijk: de heer W. C. Mey en mej. H. Rusman en kind.

Per *Juno*, kapit. Roszberger: de heer J. C. Kosterman; de jonge heer H. van der Aar; mej. R. C. Bennernagel en S. Vreeland.

HONG KONG CANTON den 27 September.

INVOEREN. De rijzing van de prijzen der RIJST is niet van langen duur geweest en dezelve zijn weder 5 c. lager en er is weinig kooplust. Omzet 12/m. pic. Siam $ 1.60 a $ 1.75. — CUTCH. 600 pic. bedongen $ 4.75 a $ 5.80. Omzet 1400 pic. — GAMBIER flaauw $ 2.50 a $ 3. — PEPER. Zwarte $ 8.60 a 8.90. Omzet 300 pic. Witte nominaal $ 14 a 14½. — ROTTING $ a 4; Banjermassing $ 4.25 a 4.50. — KATOEN blijft gevraagd. Omzet 6850 b. — OPIUM. Patna $ 723.50 a 735; Benares $ 722½; Malwa $ 5.90. — MANUFACTUREN blijven steeds gevraagd. — METALEN een weinig verlaten. Lood $ 7.20 a 7.05; Zweedsch Staal $ 6 a 7.80, zonder vraag; Engelsch $ 4 a 5.50. — VENSTERGLAS wordt tot $ 4.20 a 4.40 in de tweede hand aangeboden. — GEBROKEN GLAS blijft gevraagd.

PRODUCTEN. ZIJDE. De prijzen zijn gerezen. Omzet ca. 300 b. Men noteert Lunkoug n.° 1 $ 400, n.° 2 $ 390. — THEE. De houders hebben in hunne prijzen een weinig toegegeven en zijn dientengevolge 23 chops nieuwe Congo tot ts. 25 a 35 verkocht, alsmede 1809 k. Oranje Pecco tot ts. 29.5 a 35; 200 k. Taysan Congo tot ts. 22 en 100 k. Hysan tot ts. 30. — CASSIA LIGNEA. 900 pic. bedongen $ 18 a 18½. — RHABARBAR. 300 pic. worden tot $ 40 a 50 aangeboden. — CASSIA FLORES houdt men $ 30 a 31. — CASSIA OLIE $ 345 a 350. — STARANIJSOLIE $ 170 a 180. — STARANIJS $ 17½ a 18½. — VRACHTEN onveranderd; kleine schepen vinden coulant nemers tot vorige prijzen. — KOERS op Londen dalende 4/10 a 4/10½.

AMOY den 21 September.

SUIKER. Men noteert $ 9 a 9.80. Witte $ 6.80 a 7.40, Bruine $ 3.70 en Zwarte $ 3.80. — THEE. Neugyungs $ 18, Congo $ 16, Caper $ 14, Ankois $ 10 en Pekoe $ 14. — KAMFER $ 15 nominaal.

Marktberigt van Japan.

Voor het Sapanhout, van alhier gewilde kwaliteit, biedt men niet meer dan $ 20 bruto; Rotting is niet verkoopbaar, hetzij tot een spotprijs. Bij uitzending van Ankers, Kettingen, Touwwerk en Zeildoek heeft men stellig op de toenemende scheepvaart van Japan gerekend, doch ook hierin zullen de belanghebbenden zich teleurgesteld zien. Het Land te verlaten, om handel te drijven, verbiedt de Japansche wet; de kustvaart is slechts gering en men bezigt hiertoe kleine onbeteekenende Japansche vaartuigen, volgens ongeveer Chineesch model, in welker behoeften de Japansche nijverheid zelf toereikend voorziet; schepen van buitenlandschen oorsprong voor de kustvaart te bezigen, schijnt het Japansche Gouvernement den handelaren niet te permitteren; alleen eenige der landheeren bezitten in Holland gebouwde stoombooten en schoeners, welke te zamen met de Japansche oorlogsbooten, van Europa afkomstig, het aantal van 6 niet overschrijden, en werd er onlangs door den aanvoer eener bestelling van scheepsbehoeften, voor rekening van Japan, voor een langen tijd hierin voorzien, zoodat de hoop om Touwwerk en Zeildoek aan het Japansche Gouvernement te leveren, vooreerst kan worden opgegeven. Wat vreemde schepen, die hier komen, van deze artikelen noodig hebben, is tevens zeer gering; de voornaamste vaart van hier is trouwens naar Shanghae, in welke plaats mede groote magazijnen van scheepsbehoeften bestaan. De eenige scheepsleverancier, die zich korten tijd geleden alhier gevestigd heeft, is ruim voorzien van alle artikelen.

Over Kanagawa valt volstrekt nog niets bepaalds te zeggen. Het kwartier, dat Japanners den vreemdelingen ter vestiging hebben aangewezen, ligt ongeveer op eene mijl afstands van Kanagawa, en dit weder ca. 2 mijlen van Jedo; Kanagawa is zelf een onbeteekenend visschers dorp en biedt volstrekt niets den handel aan. Ook Jedo beteekent niet veel, wat handel en nijverheid aangaat; de voornaamste plaatsen hiervoor zijn Osakka en Miakko, en zoo als de meeste transactien, welke hier te Nagasaki gesloten werden, voor rekening dier plaatsen zijn, zal dit ook te Kanagawa het geval wezen wanneer daar iets gedaan wordt. Volgens berigten der officieren van de Nederl. oorlogschoener Bali, welke dezer dagen van eene reis om Japan teruggekeerd is, was men op de bedoelde plaats in de nabijheid van Kanagawa bezig eene nieuwe stad, Nieuw Kanagawa genaamd, te bouwen; men rigtte huizen, logementen, bazaars enz. op, en het had geheel het uitzien, alsof zich met 4 julij vele Japansche kooplieden aldaar wilden vestigen. De anker- en havenplaats wordt tevens als goed vermeld. Welke retouren aldaar te verkrijgen zullen zijn, daarover laat zich nog niets bepaald zeggen, en daar de omstreken bijna niets opleveren wat voor den uitvoer geschikt is, zoo zullen de retouren derhalve geheel afhangen van het betaalmiddel, dat de kooplieden van Miakko en Osrakka aldaar zullen aanbieden.

Met den handel hier blijft het allerellendigst. In Importen gaat hoegenaamd niets om, sedert ongeveer 4 weken heeft zich niet een kooper doen zien en wij hooren onze buren dagelijks over hetzelfde klagen. Eene der voornaamste oorzaken hiervan is overigens mede den tegenwoordig alhier heerschenden regentijd. Bij het aanhoudende regen- en stormweer verkiezen de heeren Japanners hoegenaamd niets te doen; alles is doodstil, zoowel aan wal als op de reede.

In den Manufactuurhandel zal na 4 julij wel eenige beterschap komen, daar de belasting van 35 pc. al te zwaar op die Goederen drukt; zoo als men weet betalen na 4 julij Manufacturen slechts 5 pc. inkomende regten; 1ste kwal. Goederen zullen op den duur alleen alhier met voordeel te verkoopen zijn. Eng. Manufacturen van inferieure kwal. worden door de aanbrengers vo r zulke lage prijzen verkocht, dat de verzending naar China rekening geeft, en hebben wij vernomen dat per Thetis een partijtje alhier opgekochte Adr. roode Goederen naar Shanghae gaat. Over het algemeen is de behoefte der Japanners aan vreemde voortbrengselen trouwens nog zeer gering; zij hebben in den langen tijd, dat zij hun stelsel van afsluiting hebben volgehouden, geleerd, met de middelen, welke hun eigen land aanbiedt, in alle behoeften te voorzien. De aanvoeren, welke zij sedert van Holland ontvingen, beteekenen voor een land van de grootte en bevolking als Japan niets; die handel was altijd een monopolie der Japansche Regering en de aangevoerde artikelen kwamen alleen in de handen der rijksten. Alvorens zich nu eene regelmatige behoefte aan vreemde voortbrengselen kan hebben gevormd, zal nog eene lange reeks van jaren moeten verloopen. Exporten blijven schaarsch en voor hooge prijzen gevraagd. Verscheidene schepen liggen reeds sedert geruimen tijd ter reede, daar er geene lading bijeen te brengen is. In het binnenland schijnen echter niet onbeduidende hoeveelheden van producten te zijn, welke de eigenaars aanhouden, daar zij er tegen op zien, voor papieren thails te verkoopen, waarvan hun door de geldkamer bij het verwisselen tegen zilver 10 a 30 pct. worden afgetrokken.

Boomwas wordt op $ 45 a $ 48 gehouden. Bijenwas $ 100 zeer schaars. — Koper niet aan de markt insgelijks. — Kamfer noteren wij $ 50 nominaal. — Soya. 1e kwal. $ 10, mindere kwal. $ 7. — Sakki. 1e kwal. $ 28. — Bezems per 100 $ 25 a $ 28. — Pajongs per kist van 40 st. $ 30 a 34. — Kaarsen $ 4 a $ 4½ per katti van 8 a 30 st. — Granen. Boonen $ 3½ a $ 4 per pic. Erwten $ 3½ a $ 5 per pic. Tarwe $ 4, $ 6 a $ 5 per pic. Meel $ 10 per pic. te koop. — Zijde wordt hoe langer hoe schaarscher en duurder, daar dit product eigenlijk nog niet voor den uivoer berekend is. Al hetgeen bij katjes te verkrijgen is, wordt graag tot $ 10 a $ 18 per k. naar kwaliteit opgekocht. Zijdewaren zijn in korten tijd bijna 100 pct. in prijs gestegen en de voorraden alhier zijn geheel opgeruimd. — Kolen worden a $ 1½ per pic. vrij aan boord geleverd; de kwal. is zeer verschillend. — Tjentjao en Ganting $ 90 a $ 120 per pic. — Goermé $ 35 a $ 40 per pic. — Genoing $ 20 a $ 25 per kattje. — Seawead $ 10 a $ 16 per pic. — Haaijenvinnen $ 30 a $ 45 per pic. — Vermicelli $ 8 a $ 10 per pic. — Champignons $ 80 a $ 100 per pic.

Advertentien.

De Dochters en Behuwddochters van wijlen den Wel Ed. Heer A. N. TRENITÉ betuigen haren dank voor de vele bewijzen van deelneming, ondervonden bij het overlijden van haren Vader en Behuwdvader.

Rotterdam 11 *November* 1859.

Voor de ontvangen blijken van belangstelling, bij het overlijden van onze Zuster en Behuwdzuster, Mejufvrouw LOUISE ISABELLE ST. MARTIN, betuigen wij hierbij onzen dank.

C. C. DUTILH.
J. A. DUTILH, ST. MARTIN.

Bevallen van eene DOCHTER Vrouwe *A. R. BAELDE*, geb. DELPRAT.

Rotterdam 11 *November* 1859.

Bevallen van eene DOCHTER Vrouwe *HENRIETTE VAN GENNEP* — VAN GENNEP.

Batavia 20 *September* 1859.

Heden overleed, tot onze diepe droefheid, ons geliefd jongste Dochtertje ARNOLDINA JOHANNA, slechts 2½ jaar oud.

Rotterdam 10 *November* 1859.

H. T. WILKENS.
G. C. WILKENS, DEN BANDT.

Eenige, algemeene kennisgeving.

De RIDDER

ANTOINE RAGAZZONI

is alhier aangekomen en voornemens te dezer Stede eenige **openbare Séances** te geven, verschillende **Chronische Zieken** te behandelen en een **Cursus** te houden betrekkelijk zijne **Magnetische Waarnemingen.**

Adres: Hotel KOOLEN, Plein, n.° 364, te Rotterdam.

DEPOT van THEE.

De **THEEËN** uit het Thee-Magazijn van **JAN VAN REES & ZOON**, te *Zwolle*, uitmuntende door Kracht, Geur en bovenal door Waterhoudendheid, zijn voortdurend in verzegelde Pakjes van 2½ en 5 Ons, voorzien van Stempel, Prijs en Nommer, verkrijgbaar bij *C. J. W. SNABILIE* Jr., Grootemarkt, n.° 148, te Rotterdam, alwaar Prijs-Couranten te bekomen zijn.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

Openbare Aanbesteding,

onder nadere goedkeuring van het Departement van Kolonien, in **34 Percelen**, van:

45000	Ned. ℔	*Zweedsch* STAAFIJZER.
71300	„	STAAFIJZER.
1650	„	PLAATIJZER.
770	„	HARDINGS-BANDIJZER en IJZERDRAAD.
200000	„	GIETIJZER.
950	„	Koperen SPIJKERS en NAGELS.
525	„	PLAAT-SOLDEER, KOPER en KOPERDRAAD.
77000	„	STAAF- en PLATLOOD.
150	„	SOLDEER LOOD en TIN.
2000	„	ZINK in Bladen.
3075	Bladen	Enkel en Dubbel BLIK.
1970	Ned. ℔	STAAL.
36390	„	SPIJKERS.
26000	„	WORMNAGELS.
22200	„	LOODWIT.
	Diverse	VERFWAREN.
51000	Ned. Kan	LIJNOLIE.
450	„	TRAAN.
14200	Ned. ℔	PIK.
17000	Ned. El	*Holl.* ZEILDOEK.
23000	„	„ KARLDOEK.
1100	„	SPRING ZEILDOEK.
5000	„	PRESENNINGDOEK.
6000	„	KARDOES SAAI.
10200	„	VLAGGEDOEK.
	Divers	BORSTELWERK.
7900	Stuks	Witte en Groene GLASRUITEN.
500	„	Glazen DAKPANNEN.
1150	„	RIEMEN en HOOSVATEN.
7335	„	SCHOPPEN, SPADEN enz.
2300	„	MESSEN.
	Divers	TOUW en GAREN.
	Divers	LINNEN- en KEMELSGAREN.
705	Riem	PAPIER.
6000000	Stuks	METSELSTEENEN.
6969	„	VIJLEN.
8920	Ned. ℔	Compositie HUIDSPIJKERS.
40	„	DRAADNAGELS.
1000	„	Compositie gewone SPIJKERS.

Ter voorkoming van vergissingen wordt den Gegadigden medegedeeld, dat er slechts **687,3** N. ℔ **Touw met een hart** wordt aanbesteed, in plaats van 6873 N. ℔, zoo als in eenige Exemplaren van het Bestek staat vermeld.

De **Voorwaarden van Levering** liggen ter inzage aan het Departement van Koloniën, en voorts op elken Werkdag, van 10 tot 3 ure, ten Kantore van de Directie der Nederlandsche Handel-Maatschappij te Amsterdam en van hare Agenten te Rotterdam, Dordrecht, Schiedam, aan den Helder, te Leeuwarden en te Middelburg, alwaar de Inschrijvings-Billetten verkrijgbaar zijn, welke op Donderdag den 17 November eerstk., des middags ten 12 ure, *vrachtvrij* moeten ingeleverd zijn aan het Lokaal der Maatschappij te Amsterdam, waarna onmiddellijk tot de voorloopige Toewijzing zal worden overgegaan.

Amsterdam 5 *November* 1859.

Te ROTTERDAM
LIGT IN LADING
NAAR
PHILADELPHIA,

het Ned. **SCHOONERSCHIP *TWEE VRIENDEN***, Kapit. **N. Meijer.**

Adres bij WAMBERSIE & ZOON en KUYPER, VAN DAM & SMEER.

J. N. VAN HOUTEN, M. BREUKELMAN, C. W. BREUKELMAN en J. N. VAN HOUTEN Jr., Makelaars te Rotterdam, zullen op Woensdag 23 November 1859, te Rotterdam, publiek Veilen:

4287 Singapore HUIDEN,
8265 Madras DITO.

Aangevoerd met de Schepen *Sterling*, *Sonora*, *Bengal Emperor* en *Madras;* waarvan de Notitie en Beschrijving bij tijds zullen worden uitgegeven.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

ROTTERDAM-LONDEN.

In directe verbinding met de Stoombooten van de Nederlandsche Stoomboot-Reederij *van* en *naar* alle Plaatsen aan den Rijn.

NOVEMBER 1859.

BATAVIER — W. Smith.

Van ROTTERDAM naar LONDEN.
Dingsdag 15, 's morgens ten **8** ure. | **Dingsdag 22**, 's morgens ten **9** ure.

Van LONDEN naar ROTTERDAM,
Iederen Zondag, des morgens ten 11 ure, van de *Dublin-Werf*.

FIJENOORD — H. Rolfe.

Van ROTTERDAM naar LONDEN,
Zondag 13, 's morgens ten **10** ure. | **Zondag 20**, 's morgens ten **7** ure.

Van LONDEN naar ROTTERDAM,
Donderdag 17, 's morgens ten **8** ure. | **Donderdag 24**, 's morgens ten **8** ure.

In verbinding met de *naar* en *van* MANHEIM en tusschen gelegene Plaatsen aan den Rijn varende toombooten der Nederlandsche Stoomboot-Reederij.

Nadere informatien zijn te bekomen bij de Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij, in de Boompjes te Rotterdam, bij alle Agenten der Nederlandsche Stoomboot-Reederij en aan de Expeditie-Kantoren van de Heeren J. P. KOENS & Co.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-REEDERIJ.

AFVAART *BOOMPJES.*

Door den verbeterden Waterstand is de **DIENST**, van af **Maandag den 31 October 1859**, voorloopig als volgt vastgesteld:

Dagelijks, met uitzondering van **Donderdag**, van ROTTERDAM langs NIJMEGEN naar MANNHEIM en tusschen gelegen Plaatsen, des morgens ten **8** ure.

Dagelijks, met uitzondering van **Donderdag**, van NIJMEGEN naar ROTTERDAM, des morgens ten **7** ure.

De Stoombooten dezer Reederij hebben op het Dek **Glas-Paviljoen** en ieder **twee Slaapkamertjes**, welke voor ééne Reis *af te huren* zijn.

			G. K.	V. K.
VRACHT:	Van ROTTERDAM naar	NIJMEGEN.....	*f* 1.80.	*f* 1.10.
	„ „ „	KEULEN.......	*f* 3.75.	*f* 2.35.
	„ „ „	MANNHEIM....	*f* 9.35.	*f* 5.85.

Nadere informatien zijn te bekomen bij de **Nederlandsche Stoomboot-Reederij** te Rotterdam.

De **Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, geven uit:

DE HUISVRIEND.

GEMENGDE LECTUUR

VOOR

BURGERS IN STAD EN LAND,

VERZAMELD DOOR

J. J. A. GOEVERNEUR.

Dit reeds gedurende zeventien jaren gunstig bekende TIJDSCHRIFT wordt uitgegeven in maandelijksche Afleveringen, elk van 2 a 3 vellen druks in dubbele kolommen imperiaal 8vo, zoodat er jaarlijks **26** vellen verschijnen, die te zamen een lijvig Boekdeel uitmaken en door den duidelijken, maar compressen druk den inhoud bevatten van 104 vellen gewoon groot octavo.

De rijke inhoud is verdeeld in Schetsen, Verhalen, Volksoverleveringen enz., in Bijdragen tot Natuur-, Landen- en Volkenkennis, in stukjes ons maatschappelijk, burgerlijk en huiselijk leven betreffende, in kleinere stukjes van gemengden inhoud, in Gedichten en Rijmen. Een beoordeelaar zegt van de **Huisvriend:** „wie eene onderhoudende, afwisselende, nuttige en aangename lectuur verlangt, in een goeden geest geschreven, nu eens ernstig, dan vrolijk, doorgaans in behagelijken stijl, **die schaffe zich den Huisvriend aan.**"

De prijs van den **Huisvriend** is voor iederen Jaargang ***f* 3.**

Men teekent in bij alle Boekhandelaren in dit Rijk, bij wie enkele Afleveringen ter inzage te bekomen zijn.

INHOUD van de 10de Aflevering van den loopende Jaargang: De Adelantado der zeven Steden, naar **Washington Irving.** — Korte Paedagogie. — Een dag bij de Pyramiden, naar **Moritz Busch.** — Twee geleerde Bullebijters. — **Jan de Rijmer** na 't lezen van het bovenstaande. — Dienstpligtig, een Tafereeltje uit Noordduitschland, waarvan men voor een paar maanden ook in ons Nederland wel hier en daar den tegenhanger heeft gezien. — Op de Patrijzenjagt; een blad uit het boek van een thans invaliden jager. — Sterfberigt in de Courant, zooals menig inderdaad behoorde te zijn. — Volksverhalen uit Bretagne, naar **Claire von Glümer:** III. — De jeugd van **Bertrand du Guesclin.** — Huismoederlijk overleg. — Levensbeschrijvingen uit de Dieren-, Planten- en Delfstoffelijke Wereld: VIII. De Raaf. — Plaatsvulling. — De Droom van den Vrijwilliger; 1831.

Bij den Muzijkhandelaar **W. C. DE VLETTER**, te Rotterdam, zijn de volgende

Nieuwe Muzijkstukken

van de Pers gekomen:

BREMER (JOH. B. H.) **24 Etudes élémentaires et mélodiques.** Anthologie des Œuvres de grands Maitres. Arrangées et doigtées pour le Pianoforte .... *f* 1.80.

COENEN (FRANS). Op. 16. **Sechs kleine Salonstücke,** fur Violine und Pianoforte. 2 Hefte .... *f* 2.50.

KWAST (J.) Op. 1. **Deux Sonatines** pour le Pianoforte. N.° 1. .... *f* 1.40.

NIEUWE SCHOUWBURG,

op de Kruiskade.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN,

Directie: ***BREEDÉ & VALOIS.***

ZATURDAG 12 NOVEMBER:

(Diploma's niet gangbaar.)

Buitengewone Voorstelling,

met medewerking van de beroemde

Duitsche Dwergen en **Tooneelspelers**

JEAN PICCOLO (25 jaar oud, 34 duim lang),
JEAN PETIT (24 jaar, 29 duim), en
KISS JÔZSI (18 jaar, 25 duim),

DIE MILCH DER ESELINN,

Posse mit Gesang in 1 Act. — Daarna:

Frl. Pamela Kühn,

oder **haben sie meine Tochter gehört?** en

Das Leiden eines Choristen,

Chansonnettes, voor te dragen door **Kiss Jôzsi** en **Jean Piccolo.** Tot slot:

DREI NETTE JUNGEN,

Vaudeville in einem Act.

De Hoofdrollen in genoemde Vaudevilles worden vervuld door de Dwergen.

Vooraf door het Hollandsche Personeel:

Eene Partij Piket,

Comedie - Vaudeville in 1 Bedrijf.

Aanvang ten HALF ZEVEN ure.

Rotterdamsche

SCHOUWBURG.

Directie: ***J. Eduard de Vries.***

ZATURDAG 12 NOVEMBER 1859:

DE KREKEL,

Tooneelspel in vijf Bedrijven en zeven Tafereelen, getrokken uit den Roman van *George Sand*, en naar het Hoogduitsch (die Grille) van *Charlotte Birch-Pfeiffer.* — Gevolgd door:

EENE PARTIJ PIKET,

Blijspel met Zang, naar het Fransch, door den Heer *P. A. Manus.*

Aanvang ten HALF ZEVEN ure precies.

Prijzen der Plaatsen:

Balcon........	*f* 2.—.	Parterre......	*f* 0.75.
Loge.........	- 1.—.	Galerij.......	- 0.30.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.30, 11.40, 3.30, 6.30.
„ „ alleen n. 's Hage: 9.45 's morg. en 9.35 's av.
„ Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.30, 4.30, 7.30.
„ 's Hage alleen n. Rott.: 8.30, 's morg. en 3.40 's midd.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antwerpen en Breda: 10.15, 3.—.
„ Dordrecht naar Rotterdam: .... 10.40, 3.20.
„ Breda naar Antwerpen en Rott.: 6.50, 12.35.
alleen naar Antwerpen en Moerdijk: 5.20.
„ Antwerpen naar Breda en Rott.: 7.45, 12.20.
alleen naar Breda en Moerdijk: 5.25.

Rhijn-Spoorweg.

Rott.n.Utr.,Amst.,Arnh.: 7.—, 10.—, 12.15, 1.30, 5.15, 7.15
Amst.n.Utr.,Rott.,Arnh.: 7.20, 10.35, 12.30, 2.30, 6.—, 7.45
Arnh.n.Utr.,Amst.,Rott.: 6.30, 9.45, 11.35, 12.30, 6.50,—
Utr.n.Rott.6.30.— Utr.n.Amst. 6.45, beide behalve Zondag.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

VAN

ZATURDAG 12 November 1859, N°. 270.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM*, gezien de daartoe strekkende uitnoodiging van den Heer Staatsraad, Commissaris des Konings in de Provincie Zuidholland, van den 7 dezer maand, litt. A n.° 8962, (1e afd.) Geven bij deze aan de belanghebbenden kennis van de door zijn Hoog Edel Gestrenge gedane aankondiging, luidende als volgt:

De Staatsraad, Commissaris des Konings in de Provincie Zuidholland, brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat, wegens het in orde brengen van den weg van *Rotterdam* naar *Gouda*, de passage langs het gedeelte van dien weg, gelegen tusschen den Korenmolen te *Kortenoord* onder *Nieuwerkerk aan den IJssel* tot aan de steenplaats van de erven W. IJzerman te *Moordrecht*, van *Maandag den 14den November aanstaande*, tot nadere aankondiging voor de passage met rijtuigen, paarden en vee zal worden AFGESLOTEN en de gemeenschap alsdan zal kunnen worden onderhouden over het particulier veer van den heer *Schelling*, bij den korenmolen te *Kortenoord*, langs den linkeroever van den *IJssel* naar *Moordrecht* en *Gouda* en omgekeerd, doch dat, bij overtogt van te zware vrachten, de voertuigen aan het gemeld veer gedeeltelijk zullen moeten afladen.

's Gravenhage den 7 November 1859.

De Staatsraad Commissaris des Konings voornoemd,

(get.) VAN DER HEIM.

Rotterdam den 11 *November* 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

de Secretaris, J. L. NIERSTRASZ, *l.S.* — *de Burgemeester*, J. F. HOFFMAN.

BUITENLAND.

HONG KONG den 28 September.

In de laatste dagen is hier weinig belangrijks gebeurd en iedereen in afwachting van de berigten uit Engeland, welke maatregelen ten opzigte van China genomen zullen worden. Men ducht, en niet zonder grond, dat, in geval tot een nieuwen oorlog besloten wordt, de Chinezen zulks weten zullen vóór dat eene voldoende magt verzameld zal kunnen zijn; dat Sennkolinsin en de oorlogspartij alsdan de bovenhand in den raad van het Pekingsche Hof verkrijgen zullen, en dat de eene of andere algemeene poging, zoo al niet bij wijze van openlijken oorlog, dan toch door geheime echt Chinesche middelen, tegen de vreemdelingen op de kust van China, en met name tegen die te Shanghae beproefd zullen worden.

Dat, zoo als gezegd wordt, het verdrag met Amerika, ofschoon door den Keizer bekrachtigd, niet in toepassing komen zal alvorens eene schikking met de Engelsche en Fransche gezanten gemaakt is, verwondert hier niemand, dewijl het tegendeel aanleiding tot zeer schadelijke verwikkelingen zou kunnen geven. Ten opzigte der weigering om den Noord-Amerikaanschen gezant een gehoor bij den Keizer toe te staan, omdat hij weigerde de eene knie voor hem te buigen, wordt aangemerkt hoe de Chinezen hierbij de herinnering in hun voordeel hadden dat de Engelsche gezant lord Macartney in 1792 de knie voor den Chineschen Keizer boog, terwijl het overigens niet bekend is dat het gesloten verdrag eenige bijzondere bepaling, op een gehoor bij den Keizer betrekkelijk, behelsde.

Uit eene door Prins Sennkolinsin aan den Keizer ingediende memorie, vóór het sluiten der onderhandelingen ten vorigen jare opgesteld, blijkt de moeijelijke stelling in welke de Monarch geplaatst is tusschen de Mongoolsche oorlogs-partij, die vreest dat de vreemdelingen hun gezag in het Rijk omver willen werpen, en meer verstandige Staatslieden, waaronder Kwei-liang en Hwa-Shana, die tot onderwerping en vrede vermanen. Deze laatsten hebben ten vorigen jare de overhand behouden, en ofschoon zij daarvoor weinig dank van de gezanten hebben ingeoogst, schijnt hun gezag echter nog te stijgen, indien het althans waar is dat na de overwinning te Taku eene nog dringender memorie door den Mongoolschen Prins ingediend is, maar dat de Keizer geweigerd heeft daaraan gehoor te geven.

LONDEN den 10 November.

Prins Frederik Willem van Pruissen ging gisteren met den Prins Gemaal ter jagt. Des avonds werd in de groote zaal van Waterloo in het kasteel van Windsor een prachtige feestmaaltijd gehouden. Lord Palmerston, de Pruissische gezant graaf Bernstorff en de Belgische gezant bevinden zich als gasten der Koningin te Windsor.

— Gisteren legde de alderman Carter, in eene talrijke vergadering en met al de van ouds gebruikelijke plegtigheden, in Guildhall den eed als Lord Maire van Londen af.

— Een artikel in de Manchester Guardian van 7 dezer verdient des te meer de aandacht, omdat men dit blad doorgaans voor officieel ingelicht houdt. Het artikel vangt aan met te zeggen hoe de bewering van Fransche dagbladen, dat alle bezwaren tegen de deelneming van Engeland aan een Congres uit den weg geruimd zijn, minstens voorbarig is. Nog altijd wordt onderhandeld over de preliminairen, die vóór de bijeenkomst der gevolmagtigden vastgesteld moeten zijn, en de eischen welke de Engelsche Regering gedaan heeft zijn nog niet ingewilligd, ofschoon die inwilliging geen twijfel schijnt te lijden, naardien deze eischen de voorwaarden zijn op welke Engeland zich tot deelneming heeft verbonden. In de tegenwoordige betrekking tusschen de groote Mogendheden wordt de natuurlijke invloed van Engeland nog vermeerderd door de zekerheid der heerschende goede verstandhouding tusschen ons Kabinet en die van Pruissen en Rusland, en die invloed zal ongetwijfeld ten voordeele van Italië tegen Frankrijk en Oostenrijk in de schaal gelegd worden, terwijl de verwisseling van Engeland met Frankrijk als den eersten bondgenoot van Sardinië en het opwerpen van een slagboom tegen het streven der persoonlijke staatkunde des Franschen Keizers onder de groote uitkomsten van het Congres behooren kunnen. Een Congres zonder Engeland wordt door alle diplomaten voor onmogelijk gehouden. De door sommige dagbladen aangeraden geheele onthouding van Engeland vindt in het Kabinet geen enkelen aanhanger. Er zal een Congres zijn, Engeland zal er deel aan nemen en het beginsel van non interventie zal een der grondslagen van de beraadslagingen uitmaken.

— Door de dagbladen wordt een brief van lord Ellenborough aan lord Brougham medegedeeld, die de belofte van eene kleine bijdrage aan de inschrijving tot het aankoopen van wapenen ten behoeve van Garibaldi bevat. Opmerkelijk is het hoe een der grootste voorstanders der Tory-partij, wier hoofden gedurende zoo langen tijd Oostenrijk tegen Piemont in bescherming namen, zich nu ruiterlijk voor de zaak der Italiaansche onafhankelijkheid verklaart, zijne bijdrage daarvoor levert en, in dezen brief, Garibaldi den eenigen man in Italië noemt, die een hoofd bezit om te regelen, een arm om uit te voeren en een hart om te beseffen wat regt en billijk is.

PARIJS den 10 November.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Heden middag ten drie ure moeten de gevolmagtigden te Zurich definitief de twee laatste tractaten van het vredesverdrag hebben onderteekend. Ongetwijfeld zal de telegraaf, nog voor dat gij mijn brief ontvangt, u de tijding hebben gebragt.

Men vermoedt dat Oostenrijk zich niet langer zal verzet hebben tegen de teekening van het tractaat en het bijeenroepen van een Congres, toen het kennis had bekomen van eene depêche, gisteren door graaf Walewski naar Turijn afgezonden, waarin verklaard werd dat Frankrijk de benoeming van den Prins van Carignan tot Regent der Midden-Italiaansche Staten afkeurde of althans dèsavoueerde. Die depêche moet zijn verzonden op aandrang van Prins Metternich, den Oostenrijkschen gezant.

Wat het bedrag der schadeloosstelling betreft, het blijkt dat ik goed was geïnformeerd toen ik beweerde dat er slechts een verschil bestond van 2 millioen (en niet van 45 millioen zoo als le Siècle heden morgen berigt) tusschen de eischen van Oostenrijk en de door Piemont voorgestelde som. Het geheel der te betalen vergoeding zal thans 102 millioen francs bedragen. Intusschen vergiste ik mij niet toen ik u eenige weken geleden schreef dat het bedrag der schadeloosstelling bepaald was op 160 millioen. Eerst toen men overging tot het bepalen van de wijze van betaling, heeft Frankrijk voorgesteld eene som van ongeveer 100 millioen à contant te betalen, waarop Oostenrijk zijne eischen verminderde. Ten slotte bood Piemont 98 millioen, Oostenrijk vroeg 104 millioen en het verschil werd gedeeld op die manier dat het officiële cijfer thans 102 millioen bedraagt. De vrede is dus geteekend en de Mogendheden hebben niets anders te doen dan zich in Congres te vereenigen.

Het zij mij vergund u een enkel woord te schrijven over de Suez-zaak. De heer de Lesseps beweert dat de Keizer hem verzekerd heeft dat de scherpe nota van Engeland nog scherper zou worden beantwoord. Zonder twijfel overdrijft de heer de Lesseps hetgeen de Keizer hem heeft gezegd, maar dit althans is zeker dat hem door den Keizer is aanbevolen om de zaken der maatschappij niet te likwideren. Ziedaar de stand van zaken op dit oogenblik.

De Engelsche afgezant, de heer Walfe, die naar Abyssynië is vertrokken, zal daar ongeveer tien dagen aankomen vóór de Fransche ambassade. Het doel van zijne zending is blijkbaar om den Franschen invloed in dit gedeelte van Afrika te keeren, maar dit doel zou wel eens kunnen mislukken, aangezien de Fransche afgezanten den steun van de belangen der godsdienst zullen hebben en het Hof van Goudar tot de Katholieke Kerk overhelt, — eene omstandigheid, die ongetwijfeld in het voordeel is van Frankrijk.

Men verwachtte morgen in den Moniteur eene mededeeling betreffende de Chinesche expeditie en de lijst der kommanderende officieren. Er is evenwel tegenbevel gegeven en de openbaarmaking van een en ander is acht dagen uitgesteld.

Het gerucht loopt hier dat onze vice-consul te Aden, de heer Lambert, is vermoord. Bijzonderheden ontbreken echter.

Wat Italië betreft, zoo houdt zich de openbare meening hier druk bezig met de kandidatuur van den Hertog van Leuchtenberg, welke Sardinië zou willen ondersteunen, om het bestuur over de Midden-Italiaansche Staten in zijne handen te vereenigen. Men spreekt over het bezoek, eergisteren door den Keizer aan de Hertogin gebragt, en zegt dat dit plan stellig door Frankrijk zou worden goedgekeurd. Rusland heeft het vroeger verworpen, maar daar de omstandigheden zich sedert merkelijk hebben gewijzigd, zou die Mogendheid welligt thans gunstiger gezind zijn. Het zijn echter niets meer dan geruchten.

De telegraaf brengt ons heden het berigt dat de heer Farini, dictator van Parma en Modena, ook te Bologna tot dictator is benoemd, tot dat de Prins van Carignan het bestuur zal hebben aanvaard. Ook Toskane heeft zich voor het Regentschap verklaard. Aldus zouden de Midden-Italiaansche Staten werkelijk hunne vereeniging reeds tot stand gebragt hebben. De Italianen willen, voor het geval dat de aanhechting aan Sardinië onmogelijk mogt blijken, althans het beginsel der vereeniging doen zegevieren en het Congres zal een fait accompli tegenover zich vinden.

Heden wordt in het circus der Keizerin in de Champs Elysées het feest gevierd ter eere van Duitschlands dichter Schiller. Ik hoop er u morgen eenige bijzonderheden omtrent te kunnen mededeelen.

De Prins Jérôme schijnt ernstig ongesteld te zijn; men vertelde gisteren zelfs reeds dat hij de laatste sacramenten had ontvangen. Ik heb eenige zeer belangwekkende aanteekeningen omtrent dien Vorst en portefeuille. Ik zou ze u kunnen mededeelen, zoo ik wist dat er geen zwarigheid bij u bestaat om ze het licht te doen zien.

Berigten uit de provinciën, die mij dezer dagen geworden, spreken van eene algemeene malaise in de handelswereld.

De kleinhandel ondervindt wel geene bijzondere belemmering, dank zij de beweging welke zich altijd tegen het einde des jaars openbaart. Maar de groote industriële inrigtingen hebben veel te lijden; zelfs te Parijs wordt geen enkele groote onderneming op touw gezet en de levendigheid die eenige dagen geleden op de beurs heerschte, vermindert weder met elken dag.

De Minister van justitie heeft drie circulaires gerigt aan de magistratuur.

Volgens de eerste *mogen* de magistraats-personen geene gekleurde stoffen of zwarte dassen meer dragen; bij de tweede worden zij vermaand om niet in het publiek te rooken; de derde legt hun de verpligting op om de wettigheid van hun naam te staven, ook zelfs wanneer zij geen adelijken titel voeren. Waar toch zal die manie ophouden om alles te willen reglementeren!

— De Moniteur deelt mede dat Prins en Prinses Napoleon gisteren een bezoek hebben gebragt aan de Groothertogin Maria van Rusland, Hertogin van Leuchtenberg, en dat deze, vergezeld van hare kinderen, den Hertog Nikolaas Eugenius van Leuchtenberg en de Hertogin Maria van Leuchtenberg, heden een tegenbezoek op het Palais Royal hebben gebragt.

— Men verzekert dat de generaal Trochu, een van de jongste generaals van ons leger en als uitstekend militair bekend, zal benoemd worden tot bevelhebber van het expeditie-korps naar China. De heer Dubus, militair-intendant bij de garde, zou als chef der administratie de expeditie vergezellen.

— Het is onmogelijk zich een denkbeeld te maken van het aantal aanzoeken, hetwelk de president van het hof van assises ontvangt, om de behandeling der zaak van Leonie Chereau, beschuldigd van kinderroof, te kunnen bijwonen. De aanvragen komen van ministeriën, van ambassades, kortom van alle kanten. Met den besten wil ter wereld kan de president niet al de aanvragen voldoen, daar er geen plaats is voor iedereen. De pers heeft eene bijzondere welwillendheid van den president ondervonden, daar hij aan de redacteurs der bladen hunne entréekaarten, vóór alle anderen, heeft toegezonden.

KEULEN den 10 November.

Aan de Elberfeldter Zeitung wordt uit Berlijn geschreven: „Men wil hier weten dat de betrekkingen van verwantschap tusschen de Pruissische en Nederlandsche Koningshuizen, door eene verloving des zoons van Prins Albert met de dochter van Prins Frederik der Nederlanden nog naauwer en inniger worden zullen."

—De commissie voor het Schillersfeest te Berlijn heeft 58,000 exemplaren eener levensbeschrijving diens dichters ter beschikking der gezamenlijke scholieren van beider kunne in die hoofdstad, zonder onderscheid van geloofsbelijdenis, gesteld, alsmede 400 medaillons met 's mans portret, voor meisjes, en 50 steendrukplaten voor de hoogste klassen der gymnasien.

— Reeds is gemeld dat eene der Regeringen welke aan het Congres zullen deel nemen het vraagstuk van het Suez kanaal aldaar ter tafel brengen wil. Te Berlijn meent men dat Frankrijk daarmede bedoeld wordt. Bekend is het dat Turkije dit plan van den heer de Lesseps tot doorgraving der landengte niet meer zoo sterk als vroeger wederstreeft. Zelfs in het Engelsch Ministerie zou dienaangaande verschil van gevoelen heerschen en lord Russell gunstig voor het plan gestemd zijn. Mogt lord Palmerston dus in zijn wederstand blijven volharden, dan hoopt Frankrijk vermoedelijk Engeland in het Congres te isoleren, waarnaar zijn streven gerigt schijnt te zijn. In de voorbereidende onderhandelingen toch dringt Rusland op vrije, niet aan een vooraf bepaald plan gebonden beraadslagingen aan, waartegen een tijd lang eenerzijds Oostenrijk, dat de herstelling der Hertogen tot voorwaarde maken wilde, andererzijds Engeland, in eene tegenovergestelde rigting, zich verzette. Ook Pruissen zou een vrij programma verlangen. De onderwerpen in het Congres zullen in elk geval eene grootere uitbreiding ondergaan, dewijl, behalve het Suez kanaal, ook de neutralisering van Savoije denkelijk ter sprake komen zal, naardien het geen twijfel lijdt of het onzijdig grondgebied is gedurende den jongsten oorlog geschonden.

BRUSSEL den 11 November.

Z. M. Koning Leopold heeft den baron van Tuyl tot Serooskerken, grootmeester van H. M. de Koningin-Weduwe der Nederlanden, den baron van Pallandt, kamerheer van Z. M. den Koning der Nederlanden, en den generaal baron van Omphal, intendant der Koninklijke paleizen in Nederland, benoemd tot grootofficieren der Leopolds-orde en den ordonnansofficier graaf Dumonceau tot officier derzelfde orde.

— De Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft gisteren in behandeling genomen het wetsvoorstel tot verlaging van de tolregten op het kanaal van Charleroi. De Regering heeft eene verlaging voorgesteld van 25 pct.; de centrale sectie wenschte haar op 40 pct. gebragt te zien. De Regering heeft verklaard zich daarmede niet te kunnen vereenigen. Bij het begin der zitting is door eenige leden een amendement voorgesteld om het cijfer der verlaging op 60 pct. te brengen. De heer L. Hijmans heeft het woord gevoerd om dit amendement te ontwikkelen. De beraadslaging wordt heden voortgezet.

Per Telegraaf.

LONDEN den 11 November.

Volgens depêche uit Turijn heeft de Koning van Sardinië, ten gevolge van dringende vertoogen van Keizer Napoleon, den Prins van Carignan het verlof geweigerd om het regentschap over de Midden-Italiaansche Staten te aanvaarden.

PARIJS den 11 November.

De Moniteur deelt heden morgen mede, dat de werkzaamheden der Conferentie te Zurich ten einde zijn gebragt. De verdragen welke zij in last hadden te sluiten zijn gisteren door de gevolmagtigden van Frankrijk, Oostenrijk en Sardinië onderteekend.

Het zijn drie verdragen. Het eerste, tusschen Frankrijk en Oostenrijk gesloten, bepaalt den afstand van Lombardije aan Frankrijk met de daaraan verbonden voorwaarden. Bij het tweede staat Frankrijk deze provincie op dezelfde voorwaarden aan Sardinië af. Het derde strekt tot herstelling van den staat van vrede tusschen Frankrijk, Oostenrijk en Sardinië. De verschillende bepalingen dezer verdragen, vervat in den geest der te Villafranca gesloten vredes-preliminairen, strekken tot bevestiging van het toen bepaalde.

De Regering van den Keizer der Franschen en die van Zijne Apostolische Majesteit zijn overeengekomen het initiatief te nemen tot het houden van een Congres, dat mededeeling zal ontvangen van de te Zurich gesloten verdragen en zal moeten beraadslagen over de meest geschikte middelen om de bevrediging van Italië op hechte en duurzame grondslagen te vestigen.

(*Tweede depêche.*)

De Moniteur deelt verder mede eene depêche van Graaf Walewski, gedagteekend den 5 dezer en gerigt aan de Vertegenwoordigers van Frankrijk bij buitenlandsche Hoven, betreffende de bepalingen der vredesverdragen van Zurich. Daarin wordt gezegd dat de Gevolmagtigden ter conferentie niet geroepen waren om eene beslissing te nemen ten aanzien van de politieke questiën in het algemeen, waardoor eene oplossing betreffende regten van derden, die onder het ressort vallen van de beraadslaging der Europesche Mogendheden, zou zijn geprejudicieerd geworden. De taak der Gevolmagtigden bepaalde zich om de preliminairen van Villafranca onder nadere woorden te brengen, al het overige aan latere overeenkomsten overlatende. De Regeringen van Frankrijk en Oostenrijk zijn overeengekomen om de Mogendheden, die de tractaten van 1815 hebben onderteekend, met bijvoeging van Napels, Rome en Sardinië, tot het houden van een Congres uit te noodigen.

Wat de bevrediging van Midden-Italië betreft, zoo oordeelt de Keizer dat zij alleen geschieden kan onder voorwaarde van eene schikking, waarbij de terugkeer van den Groothertog van Toskane tot grondslag wordt aangenomen. De Keizer zal daarenboven al zijn invloed aanwenden om de grondvesting eener Italiaansche Confederatie te bevorderen. Evenzeer is de Keizer overtuigd dat het vredestractaat van Zurich overeenkomstig is met de belangen van Italië, vooral wanneer voor Venetië een afzonderlijk bestuur en en een nationaal leger kan worden verkregen.

De balans van de Bank wijst een bedrag aan van 573 millioen in kas en aldus eene vermindering van 20 millioen. De waarde in portefeuille bedraagt 505 millioen, dus eene vermeerdering van 30 millioen. De bankbiljetten in circulatie zijn vermeerderd met een bedrag van 4 millioen; de loopende rekeningen zijn vermeerderd met 9 millioen.

ZURICH den 11 November.

De onderteekening der vredesverdragen is gisteren namiddag op het raadhuis alhier geschied.

BERLIJN den 10 November.

(*des avonds.*)

De stad is prachtig verlicht ter eere van den honderdsten verjaardag der geboorte van Schiller. Eene ontzagchelijke menigte beweegt zich in de straten.

In den schouwburg, waarheen zich de Prins Regent heeft begeven en waar eene schitterende voorstelling plaats had, is eene apotheose van Schiller opgevoerd, die eene buitengewone geestdrift heeft verwekt.

VENETIE den 10 November.

(*des avonds.*)

Ofschoon de Sardinische dagbladen beweren dat er meer dan 40.000 personen uit Venetië zijn geëmigreerd, bewijzen de officiële rapporten dat het getal der emigranten weinig hooger is dan tweeduizend.

MADRID den 9 November.

De Hertog en de Hertogin de Montpensier worden morgen hier verwacht.

Van Ceuta wordt den 7 dezer berigt dat de Mooren, ten getale van 800, de vesting hebben aangevallen. De opperbevelhebber, maarschalk O'Donnell, zal de kusten van Afrika inspecteren, alvorens den aanval te beginnen.

LONDEN den 11 November.

KOFFIJ. Native 57/6. — THEE. Ord. Congo 16½ d. — SUIKER. Madras 46/ a 50/. — RIJST stil. — IJZER 51/9. — OLIEN. Lijn- 27/3, Raap- 36/, Patent 39/6, Palm- 47/3. — TALK 58/3 a 58/6. — GRANEN vast. — BOTER. Friesche 112/, Gron. 80/, Zwolsche 108/, Kamper 110/.

LIVERPOOL den 11 November.

KATOEN. Omzet 7000 b.

BERLIJN den 11 November.

ROGGE per Nov. 46¾ th.; per Voorjaar 45¾ th.

ANTWERPEN den 11 November.

KOFFIJ prijshoudend. — SUIKER stil. — GRANEN. Tarwe *f* 12½ en Rogge *f* 8.

PARIJS den 11 November.

Frankrijk 3 pc. 70.20; dito 4½ pc. 95.50. Crediet Mob. 790. Spanje 1¾ pc. —; dito 3 pc. 43¼.

LONDEN den 11 November.

De 3 pc. Geconsolid. 96⅜ a ½; Rusland 4½ pc. 99½. Spanje 1½ pc. 32¾ a 33¼; dito Buitenl. 3 pc. 44¼ a 44¾; dito Cert. 4¾ a 5. Mexico 3 pc. 22⅝ a ⅞. Grenada 3¾ pc. 16⅝. Venezuela 4½ pc. 28½ a 29½; dito Uitgest. 14½ a 15. Ecuador 1 pc. 14¾. Illinois Shares 60 a 62; dito Bonds 7 pc. 76 a 78.

WEENEN den 11 November.

Nationale Metalliek 5 pc. 77.10. Metalliek 5 pc. 71.70. Wissel Londen *f* 123.50.

FRANKFORT den 11 November.

Metalliek 5 pc. 55½; dito Nationale 5 pc. 60. Spanje 1¾ pc. 32; dito 3 pc. 41.

ANTWERPEN den 11 November.

Spanje 1½ pc. 32⅛; dito Binnenl. 3 pc. 42⅝. Metalliek 5 pc. 57; dito Nation. 5 pc. 61.

BINNENLAND.

'sGRAVENHAGE den 11 November.

Z. M. de Koning heeft benoemd tot ridder der orde van de Eikenkroon den verdienstelijken miniatuur schilder, Eduard de Latour, te Brussel.

— Gisteren avond is alhier een telegram uit Stuttgart ontvangen, houdende dat er eene aanmerkelijke verbetering in den toestand van den jeugdigen Prins Alexander der Nederlanden is gekomen.

— Gisteren is door een jager van de Delftsche trekschuit uit de vaart nabij Delft opgehaald het lijk van eene bejaarde boerenvrouw, met een mandje met boter en eijeren. Men vermoedt dat zij door eene duizeling is overvallen en zoo haren dood in het water heeft gevonden.

— Aanstaanden zaturdag zal in den Franschen schouwburg ten tooneele worden gevoerd de opera l'Etoile du Nord.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Vrijdag 11 November.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft heden voortgezet de algemeene beraadslaging over het ontwerp van wet betrekkelijk de spoorwegen.

De heer *van Diggelen* begon zijne rede met eene zeer uitvoerige inleiding, waarin hij schetste de groote belangstelling welke de zaak der spoorwegen bij de Natie had opgewekt, en daarbij aantoonde hoe regtmatig het pijnlijk gevoel was, hetwelk de Natie drukte, wanneer zij vergeleek den achterlijken toestand in welken ons Vaderland met betrekking tot de communicatie-middelen in vergelijking met andere Volken zich bevond. De spreker schetste in warme kleuren het schoone verleden van Nederlands roem en drukte daarbij het vertrouwen uit, dat wij niet zoo ontaard van onze vaderen zouden zijn, om nu niet te toonen, dat de Nederl. Staat niet klein was en niet onmagtig, al telde die Staat slechts 3 millioenen ingezetenen in Europa. Wij behoorden te toonen een groote Natie te zijn, zoo lang nog de Koning der Nederlanden het gebied voerde over ruim 20 millioen onderdanen, die de vruchtbaarste oorden der wereld bewoonden. Het levendig besef van de achterlijkheid waarin het Land ter zake van de spoorwegen zich bevond moest tot de overtuiging leiden, dat de aanleg van spoorweglijnen niet langer kon worden uitgesteld, en dat het alzoo was de roeping der Vertegenwoordiging om tot dien aanleg mede te werken. Dat besef der Natie mogt evenmin spoorwegkoorts worden genoemd als verward met een ligtvaardig spel met 's Lands geldmiddelen. De vraag, welke het alles beheerschte, was alleen, aan welke vereischten behoort in ons Land een spoorweg te voldoen, ten einde het karakter te dragen van een werk van publiek nut en als zoodanig op de ondersteuning van den Staat aanspraak te maken. Die vereischten waren naar sprekers meening zes in getal, welke allen door hem in het breede werden toegelicht.

De eerste vereischte was de bevordering der communicatie tusschen de hoofdafdeelingen en de meest bevolkte, meest bedrijvige plaatsen van het Rijk, op de meest doelmatige en zoo na mogelijk veilige wijze. Verwaarloozing van dat doel zou groote schade ten gevolge hebben, gelijk de spreker aantoonde dat nu reeds voor sommige provincien, met name Drenthe, het geval was ten gevolge van het niet behoorlijk kanaliseren.

De tweede vereischte was de aansluiting met het buitenland; niet alleen op punten, daartoe naar eigen inzigten het meest geschikt, maar op die welke reeds bestaan of die men wist dat door schikkingen met buitenlandsche Mogendheden spoedig zouden worden verkregen. De ondervinding had geleerd, dat men bij de keuze van de punten tot aansluiting behoorde te raadplegen de inzigten van het buitenland.

De derde vereischte was de keuze der punten van

uitgang, of liever: de aansluiting der spoorwegen met zeehavens; en hier betoogde de spreker, hoe bij eene juiste keuze van die punten, Nederland zijne ontzettende hulpbronnen kon ontwikkelen om, door aanwending zijner kapitalen en de vruchten van zijn bodem, niet zooveel langer uitsluitend te behoeven te rekenen op de O. I. baten of op de hulp der schatkist.

De vierde vereischte was dat men met bijzondere zorg behoorde te letten op de punten van overgang over onze rivieren en stroomen. Hier ontwikkelde de spreker het betoog, dat de mogelijkheid van overbrugging geen vraag meer was, maar dat het hier alleen gold de overweging van de gevolgen welke die overbrugging konde hebben. Hij wees er op hoe weinig ligtvaardig men over deze zaak mogt heenstappen, daar menschenlevens en eigendommen de slagtoffers van onvoorzigtigheid zijn konden. Volgens hem bleef de overbrugging onzer rivieren altijd in meer of mindere mate gevaarlijk bij ijsgang, ofschoon die gevaren zoo door de wijze van den bouw der bruggen als door andere middelen aanzienlijk konden verminderd worden.

Als vijfde vereischte behandelde de spreker de vraag in hoe ver het raadzaam was in ons Land een centrum tot zamenkomst der hoofdlijnen aan te wijzen. Hij kwam omtrent dit punt tot de conclusie, dat bij de ligging en den vorm van ons Land alle denkbeeld van centraal punt behoorde te vervallen, daar de punten van uitgang, de havens, onderling evenwijdig liepen en alzoo elke nuttelooze omweg behoorde te worden vermeden.

De zesde vereischte was dat het spoorwegnet ook uit een strategisch oogpunt behoorde te worden aangelegd. Hij was van meening dat eensdeels de werken welke ten gevolge der voorgestelde lijnen voor onze defensie zouden behooren te worden aangelegd, niet zoo overdreven geldsommen zouden kosten als sommigen zich voorstelden; en anderdeels dat die spoorweglijnen zelve onberstelbare diensten aan ons defensiewezen zouden kunnen bewijzen.

Daarna de vraag behandelende of er ook omstandigheden konden zijn die het nuttig, raadzaam of mogelijk maakten om in het aangenomen stelsel tijdelijke of blijvende veranderingen tot stand te brengen, kwam de spreker tot eene beantwoording dier vraag in ontkennenden zin. Zeer in het breede behandelt de spreker hier de lijn Utrecht-'s Bosch met eene overbrugging te Culenborg door den heer ingenieur Fijnje voorgesteld. Uitgaande van het beginsel, dat al hetgeen men hier te Lande verkrijgen kon, was, om de rivieren te passeren met de minste kosten en met de geringste kansen van gevaren, kwam de spreker tot de slotsom, dat naar zijne meening niet op eens konden vervallen zijn die groote bezwaren, welke sinds vele en vele jaren tegen elke verhooging en verzwaring van den Noorder Lekdijk waren aangevoerd. Hij bleef volhouden dat het staal van dezen dijk altijd slecht geweest is en het nu nog was, en dat hij niet geloofde dat de Nederlandsche waterstaat het op zijne verantwoordelijkheid zou durven nemen, om werken uit te voeren, gelijk die zijn voorgesteld en waaraan zoo groote gevaren verbonden zijn.

Wat de rigting der lijnen betrof, daarmede had hij over het algemeen vrede en hij verklaarde gaarne dat alle beginselen van billijkheid en regt zouden zijn verkracht, indien men de, in de toekomst zoo veel belovende prov. Drenthe had uitgesloten; terwijl hij het van den anderen kant toejuichte, dat men tot het noordelijk centrum Groningen gekozen had en zoo doende de spoorwegen in dat gedeelte des Lands onder bescherming eener vesting had gesteld. Hij geloofde niet dat men van wege het secondaire Amsterdamsche handelsbelang moest afgaan van het stelsel van twee overgangen. Dat stelsel was ook daarom goed, omdat bij de brug over den Moerdijk geen gevaar voor de omliggende landen was te vreezen, en men bij eene mogelijke stremming der communicatie over een der overgangen, dan nog altijd een tweede middel van gemeenschap met het buitenland hebben zou. Na eene technische berekening van de kosten der brug over den Moerdijk toonde de spreker de noodzakelijkheid aan eener verbinding van Amsterdam met het Nieuwe Diep en hoe het belang van Zeeland noodig maakt om, gelijk de Regering dan ook voornemens was te doen, de brug over het Sloe te vervangen door een dam. Hij kon zich derhalve in de hoofdzaak vereenigen met het stelsel der Regering, behoudens de veranderingen welke de Regering in dat stelsel nog kon brengen en behoudens de ontbrekende lijnen die echter later konden worden aangevuld.

Ten slotte nam de spreker vele punten op uit de redevoeringen van hen die de wetsvoordragt bestreden hadden. Zoo betoogde hij o. a. dat zij, die geconcentreerde lijnen verlangden, eigenlijk voor de provinciën geene spoorwegen verlangden dan die aangenaam en nuttig waren aan de groote koopsteden. Hij meende dat het verderfelijker was niets te doen dan iets te veel te doen, en dat de nakomelingschap ons veel meer zou prijzen, indien wij, in plaats van te amortiseren, haar de middelen hadden achtergelaten van beschaving en vooruitgang, waarover ook andere Natiën hadden beschikt. Hij herinnerde hier hetgeen boven de oude beurs van Amsterdam stond geschreven: „door worsteling en door strijd, niet „door rust is Nederland zoo hoog geklommen.” Voorts bestreed de spreker hen, die aan de lijnen der Regering een stelsel van slingering verweten, en hij betoogde dat de voorgedragen lijnen veel minder slingerden dan elders in het buitenland. Hij betuigde geenerlei locale belangen op het oog te hebben: dat hij niet vroeg wat Harlingen, wat Kampen, wat Rotterdam, wat Vlissingen verlangde, maar dat hij alleen vroeg naar beginselen bij den aanleg van spoorwegen gegrond op Nederlandsche behoeften en op de eigenaardigheid van den Nederlandschen bodem. Eindelijk verdedigde hij de Regering tegen de tot haar gerigte aanvallen wegens de verschillende wijzigingen die zij in de lijnen had gebragt. De Regering had niets anders gedaan dan het oude Zeeuwsche spreekwoord toe te passen: „als het tij verloopt, verzet dan de bakens.” De voorgestelde lijnen waren in het algemeen belang: de persoonlijkheid der concessionarissen gaf hem de beste waarborg; tegen de offers die den Staat zou brengen zag hij niet op, te minder omdat de meerdere ontwikkeling, die het gevolg zou zijn van den aanleg der lijnen, ook de inkomsten der schatkist zouden doen vermeerderen.

De heer *Thorbecke* zag van alle inleiding af. Ik heb de vergadering — zeide hij — over spoorwegen twee of drie malen mogen onderhouden, laatstelijk in november 1857 en in november 1858. Ik zal mij thans vergenoegen met de toepassing van de toen ontwikkelde denkbeelden, van de stellingen toen geuit op de tegenwoordige voordragt der Regering. Ik heb mij twee vragen voorgelegd. Vooreerst: biedt de wijze waarop de concessiën verleend zijn genoegzamen waarborg aan? en ten tweede — beantwoordt het plan van de werken die de Regering ons voorstelt aan de behoefte: is het doeltreffend, is het uitvoerbaar?

Wat het eerste punt betreft. Bij de beantwoording van die vraag ben ik gestuit op twee bezwaren. Het eerste heeft betrekking op de concessionarissen. Ik vraag niet wie ze *zijn*. Niet zeldzaam heeft men bij het verleenen van spoorweg-concessiën waarborgen gezocht bij spoorweg specialiteiten of bij geldmannen. Spoorweg specialiteiten schenen een waarborg voor een juist stelsel: geldmannen voor het crediet. Ik geloof dat noch het een noch het ander volstrekt noodig is; ik ken goede concessionarissen die geen van beiden zijn. Dat de concessionarissen zijn het een of het ander beweert niemand. Zoo ik niet vraag: wie zijn de concessionarissen, dan mag ik evenwel de vraag doen: wat hebben ze gedaan, wat verrigt ter instructie, ter voorbereiding van de zaak? Geven zij voor de offers die men brengen zal den waarborg dat die offers vruchten zullen dragen? Hebben ze kaarten, profilen, uitgewerkte memoriën overgelegd? Welke is in een woord de waarborg? dat te regt aan hen de voorkeur is toegekend? — Een tweede punt. Bij concessien wendt men zich tot de particuliere nijverheid. Bieden deze concessionarissen waarborgen aan, die eene welberekende industriële onderneming heeft? Er is gevraagd: waarom besteedt de Regering den aanleg van spoorweglijnen niet uit, in plaats van aan te nemen eene wijze van concessien die toch niets anders is, dan de keuze van kostbare en nuttelooze tusschenpersonen. Er zijn aannemers die beschikken over millioenen, die onder hun bereik hebben alle noodige materialen en hulpmiddelen, waarom zoodanige aannemers van Staatswege niet ter hulpe geroepen? Waarom slaat men dezen weg niet in, waarom dien van concessie? Waarom? Men wil zelfstandig nijverheids belang tot stand brengen. Een belang, dat èn bouw èn bediening van den spoorweg voor zijne rekening neemt, en daardoor wil men den Staat dekken tegen een tweeledig risico. Zeldzaam heeft eene Regering, die zelf spoorwegen bouwt of laat aanleggen met aanzienlijke Staatssubsidiën, weêrstand kunnen bieden aan het ongeduld van hen die tot de algemeene kas bijdragende, tot dusver van dien aanleg uitgesloten waren. Als spoorwegen worden aangelegd door Staatsgeld, dan wil men ook altijd daarvan tegelijker tijd de vruchten plukken. — Ik sprak van een tweeledig risico; het bestaat hierin dat de weg te veel kost en dat de dienst de kosten niet goed maakt. Daartegen tracht eene Regering zich te dekken die bij concessie of ander middel een spoorweg daarstelt. Maar van het oogenblik af, dat eene concessie dienen moet om de zeer verschillende begeerlijkheden van particuliere belangen op te wekken, vervalt ook de waarborg die bij een zelfstandig nijverheidsbelang te vinden is. Spoorwegen zijn eene algemeene liefhebberij; wordt daaraan in de ruimste mate voldaan, het kan zijn eene politieke berekening, maar den grondslag van eene welberekende industriële onderneming heeft het niet. — Eene derde bedenking. Er is hoegenaamd geene mededinging. Deze is volstrekt noodig waar lijnen worden voorgeschreven; er is dus geene zekerheid dat men niet veel voordeeliger voorwaarden heeft kunnen erlangen. — Eene laatste bedenking. Er is geene voorloopige zekerheid dat de concessionarissen over de noodige geldmiddelen zullen kunnen beschikken, ik zeg nog niet tot voltooijing. Heeft de wet de concessien bekrachtigd, er is volgens de verklaringen der Regering zelve, nog geenerlei zekerheid dat een begin van uitvoering zal worden gemaakt. Wat heeft de Regering gedaan? Zij heeft den concessionarissen verpligt tot oprigting eener Maatschappij binnen zekeren tijd, maar geeft die verpligting eenigen waarborg? Neen, die waarborg is alleen te vinden in het opleggen van eene geduchte waarborgsom. Hoe gaat men gewoonlijk te werk bij de oprigting van eene Maatschappij als waarvan we nu spreken? Indien ik mij niet vergis, zijn het de zoogenaamde IJzermannen, de toekomstige leveranciers, die het grootste deel der actien nemen. Op welke voorwaarden die actiën genomen worden laat ik daar; maar vindt men hier een waarborg dat de Maatschappij zal worden opgerigt? Ik kom tot de guarantie van 4½ pct., terwijl men beweert dat onze Staat tegen 4 pct. zou kunnen negotiëren. Ik laat daar dat men niet even gemakkelijk deel neemt aan spoorwegen als aan eene Staatsleening, maar ik opper deze bedenking. Indien ik mij niet bedrieg, is zelfs eene veel aanzienlijk hoogere rente in den regel niet voldoende geweest kapitalen bijeen te brengen, tenzij bij de toekomstige actiehouders het vertrouwen bestaat, dat de spoorweg binnen 10, 12 of 15 jaren meer zal opbrengen dan de rente-guarantie, en mij dunkt dat het bewijs van die stelling daarin wordt geleverd, dat zoovele spoorwegactiën ondanks rente-guarantie ver beneden pari staan.

De tweede vraag: Beantwoordt het plan van de werken die de Regering ons voorstelt, aan de behoefte: is het doeltreffend, is het uitvoerbaar? Ik ga niet na de geschiedenis van de wording der wet, maar ik maak slechts eene opmerking. De Regering hecht hooge waarde aan provinciale en plaatselijke belangen. Dit heeft bij mij de vraag doen ontstaan, welke waarde moet aan een provinciaal, aan een locaal verlangen met betrekking tot de spoorwegen worden toegekend. Mijns inziens heeft het verlangen geene waarde hoegenaamd; hetgeen waarde heeft is de grond waarop dat verlangen steunt. De waarde van provinciaal en plaatselijk verlangen wordt tamelijk wel uitgedrukt in hetgeen de Regering ons in de Memorie van Toelichting tot het ontwerp voor de doorgraving van Holland op zijn smalst berigt, met betrekking tot het Gemeentebestuur van Amsterdam. Dat Gemeentebestuur heeft, na lang te hebben gezocht welke middelen zouden behooren te worden aangewend om zoodanig kanaal ten allen tijde toeganklelijk te maken, ten laatste besloten, dat men die vragen wel ter zijde kon leggen, want dat Amsterdam een kanaal verlangde.

Beantwoordt het plan aan de behoefte: is het doeltreffend, is het uitvoerbaar?

In de eerste plaats had men, als men een net voorstelt, in overweging moeten nemen de verbetering onzer waterwegen en van onze gemeenschap ter zee. Ten aanzien van Amsterdam is dit geschied ter laatster ure. Men heeft ons medegedeeld eene memorie, opgesteld door eene commissie voor de doorgraving van Holland op zijn smalst, en ik wil wel zeggen dat ik, na lezing dier memorie, mij heb afgevraagd, of die commissie, toen zij bijeenkwam zich niet met een anderen blik zal hebben aangezien dan de commissie die belast was om de gevolgen te berekenen van de doorgraving van de landengte van Suëz. Rotterdam is echter geheel ter zijde gesteld, hetgeen te meer verwondering mag baren, vermits dat punt door een zeer schoon helder rapport toegelicht, vooral te Rotterdam, nog in den laatsten tijd de grootste belangstelling heeft opgewekt. Ik heb hier voor mij het vertoog van de Kamer van koophandel te Rotterdam van 19 februarij 1859, aan burgemeester en wethouders en daar vindt men in de 2de alinea eene verklaring dat de Kamer niet aarzelt, hetgeen gevraagd is te zijn van overwegend belang en de verbetering van den toegang ter zee naar Rotterdam voor de eerste voorwaarde van alle verdere ontwikkeling dier stad. Omstreeks ten zelfden tijd zijn in Rotterdam deskundigen opgetreden, die deze verklaring nader hebben bevestigd, en meer dan eens werd betoogd: geen spoorweg zonder waterweg. Mij dunkt volkomen te regt. Met groote belangstelling heb ik het vertoog gehoord van den heer Hoynck van Papendrecht over den zoogenoemden transito-handel, en hij heeft bij die gelegenheid gezegd, dat de zaak der spoorwegen voor dien handel van het uiterste gewigt was, omdat men daarbij de vrachten bij centen uitrekende. Nu eischt men dat de weg van Rotterdam naar den Rijn met eenige mijlen verkort worde, en van welk belang is het nu niet, wanneer men, door de zeegemeenschap te verbeteren, belet dat de schepen acht dagen lang moeten worstelen om voor de losplaats te verschijnen?

In de tweede plaats een hoofdbezwaar, en dat ik gedacht had te overwinnen. Men wil te veel in eens. Men wil in eens een net. Men wil 800 mijlen aanleggen in 5 a 6 jaren, daarbij 8 groote bruggen en een dam die niet minder kosten zal en niet minder risico oplevert dan eene groote brug. Ik vraag: denkt men er ernstig aan om dat alles in 5 a 6 jaren te kunnen doen? Heeft men zich de vraag voorgelegd, in welke orde die werkzaamheden zouden worden verrigt? Op welke punten zij tegelijk zullen worden aangevangen? Ik ben de laatste die niet meenen zou, dat de ontwikkeling van eene groote kracht Nederlands belangen zou bevorderen; maar ik geloof niet dat die kracht zoo sterk zal kunnen worden uitgezet, als zulks nu wordt voorgedragen, wanneer men niet uit het oog verliest wat de ondervinding daaromtrent in andere Landen leert. Ik heb nauwkeurig nagegaan, wat men in andere Landen zooveel mogelijk gelijk aan het onze, iets grooter iets kleiner heeft kunnen daarstellen, en wat heb ik gevonden? Hannover kon met de meeste activiteit aanleggen van 1842—1847, 385 kilometers, en van 1851—1856, 318 kilom.; Beijeren van 1841—1853, 560 kilom.; Saxen van 1836—1842, 115 kilom., en van 1842—1848, 437 kilom.; Wurtemberg van 1844—1850, 285 kilom.; Baden van 1838—1843, 58 en van 1843—1848, 215 kilom. Wat is in België geschied? Heeft België voorgesteld een net van spoorwegen? Neen, het heeft in 1834 alleen voorgesteld eene lijn te leggen voor den transito-handel, gelijk men dat tegenwoordig noemt — en als ik dat zeg dan is het niet omdat ik met minachting nederzie op den transito-handel, maar omdat de staathuishoudkunde dat woord als eene uitdrukking zonder beteekenis verwerpt. Wat is het gevolg geweest? Die lijn werd voorgesteld van Staatswege en de Belgische Regering werd verpligt om daarbij te voegen eerst een weg van Mechelen over Gent naar Brugge over Ostende; later een weg van Brussel over Mons naar de Fransche grenzen; daarna een een weg van Gent over Kortrijk naar Doornik; eindelijk een weg van Namen door het Namensche naar Limburg. De Regering werd er toe gedwongen door de afgevaardigden, die allen tegelijk voldoening verlangden, wanneer men aan een ander deel des Lands spoorwegen gaf. En hoeveel heeft België nu gewerkt? Van 1834—1840 309 Nederlandsche mijlen. Is het nu denkbaar dat wij 800 mijlen spoorweg, 8 bruggen en 1 dam in 5 a 6 jaren kunnen aanleggen? Ik voeg er nog eene vraag bij. Waar is het Land, dat met een geheel net is begonnen en dat wel bij concessie? Er is slechts een Land, en dat is Frankrijk; maar die poging, in 1842 beproefd, heeft enkel verwarring gesticht en de zaak der spoorwegen meer achteruit dan vooruit doen gaan.

In de derde plaats vraag ik, als ik onderzoek, of het plan beantwoordt aan het doel, of men dan moet beginnen met een net of met hoofdlijnen, waaraan later andere lijnen kunnen worden verbonden? Mij dunkt ook te dien aanzien moet men den loop van het net bepalen naar de ontwikkeling van het vervoer en van het verkeer, die zich niet op eens maar allengskens uitbreiden. In de toenemende behoefte daaraan moet worden voorzien, naar mate zij ontstaat. Naar mijne meening is een spoorweg dáár goed, waar de kosten van exploitatie door het personen- en goederen-vervoer gedekt kunnen worden. Naar mate de behoefte zich ontwikkelt, moet men de middelen van gemeenschap uitbreiden. Niet alleen in het belang onzer financiën komt mij zoodanige langzame vooruitgang raadzaam voor, maar ook in het belang der spoorwegen zelve. Ik heb den heer Betz hooren zeggen dat het bij den aanleg van spoorwegen niet zoozeer aankomt om te letten op de opbrengst maar op het algemeen belang. Die stelling is aan grooten twijfel onderhevig. Als wij buiten 's Lands spoorwegen beschouwen, dan gaan wij na welk vervoer van personen, welk vervoer van goederen plaats heeft, hoe groot de opbrengst is, en daaruit alleen maakt ieder op of de spoorweg bestaan kan.

Wanneer ik verlang dat men geleidelijk ga van stap tot stap, dan vind ik in de laatste Memorie van Beantwoording (bl. 18) dat de Regering geheel van mijn gevoelen is. Eerst het een en dan het andere; maar wanneer die overtuiging niet gebleven en niet langer als leiddraad van de handelingen der Regering genomen is, kan men dan de verantwoordelijkheid op de Natie en op de Kamer leggen? Ik meen dat men het publiek belang moet in acht nemen bij een wijs en spaarzaam gebruik onzer krachten; opdat wij met toenemende kracht later kunnen voortgaan. Ik wenschte dat men het ongelukkig denkbeeld liet varen, alsof de lijnen die nu niet worden vastgesteld, voor altijd worden uitgesloten en dat men zich bepaalde tot de vraag: wat eischt voor het oogenblik de meest dringende behoefte, en dat men dus in den beginne geene andere lijnen aanlegde, dan die krachtige hefboomen kunnen worden voor de ontwikkeling onzer welvaart en, in de toekomst, ook productief in andere lijnen. Ook bij de keuze der lijnen is een goed stelsel van uitnemend gewigt. Slechts lijnen die nu hinderlijk zijn kunnen later bij ontwikkeling van verkeer nuttig en vruchtdragend worden. Als het omkeert, dan zal het gevolg zijn, dat kosten en arbeid nutteloos verspild zijn en aan het verkeer eene rigting is gegeven, die niet bevorderlijk is, om ons de plaats te doen innemen in de rij van het groote internationale verkeer, welke wij wenschen te behouden of te herwinnen. Voor het oogenblik heb ik niet meer te zeggen. Ik zou anders nog eene laatste opmerking kunnen maken op lijnen, die mij voorkomen in het voorstel der Regering te veel, op andere lijnen, die mij voorkomen te weinig te zijn. Ik spreek thans van de rigting niet. Waarom niet? Ik meen daartoe te zullen vinden eene andere en meer geschikte gelegenheid. De behandeling van dit wetsontwerp mag niet afloopen, alvorens de Vergadering haar gevoelen duidelijk over hetgeen te doen staat, over hetgeen verrigt en tot stand gebragt moet worden, gezegd hebbe. Ik zal dus met eenige geachte leden der Kamer een amendement voordragen op deze wet, ten einde, indien zij de meerderheid der Kamer niet mogt verwerven, blijke aan de Kamer en buiten de Kamer wat de Regering verlangt. Dit is meen ik in het belang der Regering zelve in de hoogste mate.

De heer *van Twist* heeft, zonder over de concessien en de rigting der lijnen te spreken, alleen tot onderwerp zijner beschouwing gemaakt de vraag, of onze financiële toestand de offers gedoogde die men thans voor den aanleg van spoorwegen vroeg. Zijne conclusie was daarbij, dat ofschoon hij de financiële bezwaren van de Regerings voordragt niet gering achtte, hij echter op dezen grond alleen, zich niet bevoegd verklaarde, aan de wet zijne goedkeurende stem te onthouden. [Plaatsgebrek belet ons de rede van den heer *van Twist* thans uitvoeriger mede te deelen. Wij komen daarop in een volgend N.º terug.]

Door het vergevorderde uur is de vergadering gescheiden tot morgen ochtend ten 11 ure; zijnde alsdan het woord aan den heer Meylink.

ROTTERDAM 11 November.

Heden avond had in de fraai en hoogst toepasselijk versierde groote zaal der societeit Harmonie het aangekondigde Schiller-feest plaats. Onder voorbehoud van er welligt later uitvoeriger op terug te komen, deelen wij thans alleen mede dat het volkomen heeft beantwoord aan de verwachting en aan de behoefte van de zeer aanzienlijke en uitgelezen schare, die was opgekomen met den wensch om de herinnering aan de geboorte des grooten Duitschen dichters te vieren. Al dadelijk werd zij door de uitmuntende introductie met koor, door onzen Verhulst gecomponeerd op het motief van Goethe's epiloog voor het *Lied von der Glocke*, in eene regt feestelijke stemming gebragt. Van die stemming wist de feestredenaar, mr. W. S. van Reesema, partij te trekken om in breede trekken en in gepaste woorden het auditorium te herinneren aan het waarom en waartoe van dit feest en aan Schiller zijne hulde te brengen als de dichter, die, met de taal en de poëzy als wapenen, de gemoederen der Duitsche Natie, ja de menschheid beheerschte.

De uitvoering van het *Lied von der Glocke*, muziek van A. Romberg, volgde op de levendig toegejuichte feestrede. De solo's en koren van dit schoone werk werden uitgevoerd op eene wijze, welke ieder nog eenmaal, en misschien dieper dan ooit, den rijkdom en de schoonheid van het gedicht, en de innigheid en waarheid der daarin geschilderde toestanden en gevoelens deed beseffen.

De feestavond kon wel niet beter worden besloten dan door de uitvoering, onder de leiding van Verhulst, van het meesterstuk van Beethoven: zijne onvergelijkelijk schoone negende symphonie, met het slotkoor op de woorden van Schiller's lied *an die Freude*. Schooner vereeniging laat zich toch schier niet denken dan, na de aan prachtige motieven zoo rijke instrumentale compositie, de wegslepende verzen des dichters te zien gehuwd aan de geniale muziek, waardoor Beethoven de kracht en den jubel van het lied nog verhoogt.

Kortom het was een avond rijk aan kunstgenot en eere zij daarvoor aan hen, die het feest hebben ontworpen en tot stand gebragt, tevens een avond, waardig het doel: hulde aan de nagedachtenis van een dichter, wiens werken ook onder ons hun veredelenden en verheffenden invloed uitoefenen.

Wij vernemen met genoegen, dat de cholera-epidemie in deze gemeente nagenoeg als geweken kan worden beschouwd, en dat het cholera ziekenhuis dan ook reeds in het begin der volgende week zal worden opgeheven.

Zoo als uit de in dit N.º voorkomende advertentie blijkt, is de ridder Antoine Regazzoni alhier aangekomen. Naar wij vernemen zal hij slechts korten tijd te dezer stede vertoeven en zich alsdan naar Amsterdam begeven.

Zr. Ms. korvet Juno, onder bevel van den kapt.-luit. ter zee R. C. Sloos, is in den morgen van den 11 dezer van de reede van Texel naar zee vertrokken ter opvolging zijner bestemming naar Oost-Indië.

Zr. Ms. schroefstoomschip Cornelis Dirks, onder bevel van den luit. ter zee der 1ste kl. J. F. Koopman, is den 11 dezer ter reede van Plymouth geankerd, komende van Duins.

Tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Woudsend c. a. is benoemd de heer J. W. D. van Hemert, thans ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Ballum.

— Van wege de Britsche Regering is aan den stuurman en aan elk der manschappen van den Helvoetsluischen loodskotter n.º 1 toegekend de som van £ 2 voor bewezene diensten bij de redding der equipage van het op den 30 augustus ll. op de Hinder verongelukt schip Rebecca & Elizabeth, op de reis van Shields naar Rotterdam.

— Uit Middelburg wordt ons dd. 10 dezer gemeld: Heden is alhier gehouden eene laatste bijeenkomst der aandeelhouders eener negotiatie ten behoeve van het beurtveer tusschen Rotterdam en Middelburg en de daarmede verbonden stoomvaart. Zij diende tot goedkeuring der rekening over 1858, zullende alsdan binnen weinige dagen de nieuwe vennootschap, aan welke de beide stoomjagten en toebehooren zijn overgegaan, optreden, zonder dat evenwel in de dienst eenige verandering zal komen. De aandeelen van hen die niet toegetreden zijn tot de onlangs opgerigte maatschappij, worden door deze afgelost tegen 150 pct., behalve het aandeel in het goed saldo der alsnu gesloten rekening.

— Eergisteren is te Dordrecht gevankelijk in het huis van arrest gebragt de persoon van J. R., vroeger bakker en winkelier te Hendrik-Ido-Ambacht, laatstelijk woonachtig te Gorinchem, verdacht van bedriegelijke bankbreuk. Ook de huisvrouw van den verdachte is in verzekerde bewaring genomen.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 11 Nov.

	2 maanden.	Kort.
Londen...	11.61¼	11.66¼
d.º 3/m.	11.58¾	—
Parijs . .	55 7/16	55¾
d.º 3/m.	55 3/16	—
Bordeaux.	55 3/16	55½
Genua. . .	45½	—
Livorno. .	38½	-
Napels . .	78½	—
Petersb. .	165	—
Hamburg.	35⅛	35 5/16
d.º 3/m. .	35 1/32	—
Antwerp .	—	1⅛ v
	6 weken.	**Kort.**
Frankfort	99¾	—
Augsburg	99	—
Weenen. .	93¼	—
Triest. . .	92⅞	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 11 Nov.

	2 maanden		zigt
Londen. .	11.60	g	11.65
Parijs. . .	55 5/16	g	55 11/16
Bordeaux.	54⅞	g	—
d.º ½ m.	55¼	g	—
Genua . .	45⅛	g	—
Livorno. .	38½	g	—
Napels . .	78⅛	g	—
Hamburg.	35	g	35¼ Zigt.
3 maanden.			
Madrid . .	241	g	—
Cadix. . .	243	g	—
Sevilië . .	240	g	—
Bilbao . .	240	g	—
Lissabon .	40⅜	g	—
Porto. . .	40¼	g	—
Petersb. .	165	g	Zigt
6 weken.			
Weenen . .	92	g	—
Augsburg	99	g	—
Frankfort.	99¾	g	

Rotterdam ⅛.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.